

XVI ÉVF. * SZAM 131
Cluj - Kolozsvár, 1930
junius 17 Kedd
5690 ÉV - SZIVAN 21

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-
utea) 10. szám. Telefon: 9-77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 "
Negyedévre 320 "
Egy hónapra 110 "

KÜLFÖLDI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel.

Ramasetter Robert

BUDAPEST

ELLET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

A program, amely még megvalósításra vár

Az új Maniu-kormány — amely fel-
tűnően hasonlít a legelső nemzeti-pa-
rtyusztársági kabinethez — szombat dél-
után bemutatózott a kamarában.
Károly király trónralépésével kétség-
kívül új éra veszi kezdetét a háboru-
utáni Románia történetében és bizo-
nyos, hogy úgy az elmúlt napok ese-
ményeiért, mint az elkövetkezendőkért
felelősége első kormánya viseli vállain a
felelősséget. Ez a felelőség nem ki-
sebb és nem jelentéktelenebb terhek-
et ró a Maniu-kormány vállaira, mint
aminőkkel 1928 novemberében egy
egész ország elszánt akarattal és ha-
tározott bizalmattal támogatva, kezébe
adta az ország sorsának intézését.

Nehéz dolog volna alapvető analízis
tárgyává tenni Maniu miniszterelnök
kormányprogramját, amely tulajdon-
képpen általános megállapításokra
szorított csupán és az újjászerve-
zett kormány utirányul a nemzeti-pa-
rtyusztársági programját jelölte meg. Er-
re a programról, amelynek alapja és
kiindulópontja egy tiszta és őszinte
demokratikus rezsim megteremtése
volt, már többször megmondottuk vé-
leményünket. Az elmúlt másfél éz-
száz tapasztalatai azonban azt bizo-
nyították, hogy a Maniu-kormány nem
maradt meg a pártprogram
keretében. Tul frissek még a nagy tör-
ténelmi változásokat megelőző esemé-
nyek, semhogy napirendre tudnánk
tenni azon mód fölött, ahogyan a Ma-
niu-kormány az antiszemita excessusok
kérdésében viselkedett. A zsidó-
ság számára nem egyszer súlyos esá-
dást és fájdalmas kiábrándulást hoz-
zott a Maniu-kormány idevonatkozó
ténykedése, helyesebben szólva passzi-
vítása. Az a tény, hogy az új kormány
installálásával egyidejűleg visszahe-
lyezték állásába a targonás botrány
után egyik főszereplőjét, Botez rendőr
főnököt, egyáltalában nem alkalmas
arra, hogy feltétlen bizalommal tölt-
sön el a kormány további tevékeny-
ségével szemben. Ha eddig még voltak
indokok, amelyekre a kormány az an-
tiszemita excessusokkal szembeni
passzivitásában hivatkozott, azok ma
nem léteznek többé.

A belpolitikai helyzet normalizáló-
dott. Az alkotmányjogi bizonytalansá-
gok megszűntek. Az ország élén a ko-
ronás király áll, aki a külföldi újságírók
előtt tett kijelentéseiben elítélőleg
nyilatkozott az antiszemita mozgalom-
ról és azt mondotta többek között:
„dicsőíthetem azzal, hogy a kisebb-
börgek szeretetének és szimpátiájának
örvendek”. Meg van adva tehát a
Maniu-kormánynak az objektív lehetősé-
g arra, hogy a kisebbségekkel és a
zsidósággal szemben tamusitandó ma-
gattartásában az államfő legfelsőbb
akarattal támogatva valósítsa meg a
nemzeti-parasztársági ellenzéken vallott
programját és ideológiáját.

Az új kormány hivatása azonban
mindenekelőtt és mindenképp a
gazdasági válság leküzdésében áll. Eb-
ben a tekintetben megnyugtatólag hat,
hogy a pénzügyminisztérium élére a
kérelmetlenül Madgearu helyett a hig-
gadtabb és megértőbb szellemű Popo-
vici Mihály került. A gazdasági és
pénzügyi tevékenység terén is új le-
hetőségek és perspektívák nyíltak
meg a Maniu-kormány előtt. A libe-
rális párt erejét hosszú időre paralí-
zálták az elmúlt heti események, az

alkotmányos helyzet konszolidálása
pedig olyan biztosítékot képez, amely-
re támaszkodva, a Maniu-kormány
nyugodtabb idegekkel és a siker jóval
nagyobb lehetőségeivel kezdheti meg
programjának a valóságba való átülte-
tését. Az eddigi bizonytalanság volt
elsősorban oka annak, hogy a külföldi
tőke a gazdasági törvények módosítása
és a Maniu-kormány minden erőfeszí-
tése ellenére sem adta támogatását az
ország gazdasági és pénzügyi talpra-
állításához.

Örvendtes tényként kell elkönyvel-
nünk azt, hogy a külföldi megelégedés-

tel regisztrálta II. Károly király trón-
ralépését, amelyben a már-már anar-
chikus jelleggel bíró belpolitikai vi-
szályok lehányatlását és a konszoli-
dáció biztosítékát látja. A Maniu-kor-
mánynak ezen a téren sem kell tehát
a jövőben olyan nehézségekkel küzde-
nie, mint amilyenek a közelmúltban
minden becsületesebb kezdeményezést
megakadályoztak. A kormány legelső
feladata azonban kétségtelenül a taka-
rékosság elvének minden vonalon való
bevezetése. Az elmúlt fél év bebonyi-
totta, hogy az 1930. évi költségvetés
irreális és az állami bevételek nem fe-
dezik az előirányzott kiadásokat. A
trón autoritására támaszkodva, a kor-

mány elvégezheti ma azt az operációt,
amelyet népszerűségének kockáztatása
nélkül eddig nem végezhetett el. A
király határozott kívánsága az, hogy
enyhülést hozzon a mai sivár gazda-
sági helyzetbe. A Maniu-kormány te-
hát ezen a téren is minden egyes in-
tézkedésében a legfelsőbb támogatásra
számíthat. Az elmúlt heti események
helyreállították a nemzeti-parasztársági
vezérének presztízst és domináló sze-
repet biztosították számára még hosz-
szu időre az ország belpolitikai életé-
ben. Kizárólag rajta áll, hogy ezt az
új politikai tőkét megfelelő módon és
az ország lakosságának általános meg-
elégedésére használja ki.

Nanu amerikai román ügyvivő románellenes agitációval vádolja az amerikai zsidóságot

Éles konfliktus támadt a washingtoni román követség és az amerikai zsidó kongresszus között egy levélváltás miatt

Az amerikai zsidó kongresszus erőteljes hangon utasította vissza Nanu ügyvivő vádjait,
amelyek csak a helyzet elmérgesítésére alkalmasak

Washington, június 16. A Washing-
toni román követség ügyvivője, F. C.
Nanu átiratot intézett az amerikai zsidó
kongresszus végrehajtóbizottságának
igazgatójához, Bernhard C. Richardhoz,
amelyben tiltakozik az ellen, hogy az
Egysült-Államok zsidó vezetői a ro-
mániai antiszemita kilengésekkel kap-
csolatosan „antiromán kampányt” foly-
tattak. Az átirat kiemeli, hogy ennek
a kampánynak a folytatása nem alkal-
mas arra, hogy a zsidók helyzete Romá-
niában megjavuljon, hanem csak arra,
hogy megrosszabbodjon.

Az átirat többek között a következő-
ket mondja:

A románellenes agitációból a zsidók-
nak ép oly kevés hasznuk van, mint
Romániának. Először is Románia majd-
nem valamennyi zsidó lakosa kereske-
delemmel és pénzügyi tranzakciókkal
foglalkozik és ezért

**minden gazdasági depresszióknak ők
az első áldozatai**

az antiromán agitáció azonban megne-
hezíti, hogy Románia a háboru utáni
gazdasági krízisből kigyógyulhasson.
Másodszor a külföldön folyó antiromán
agitáció csak érveket szállít a Romá-
niában agitáló antiszemita csoportok-
nak, akik azt mondhatják, hogy a zsi-
dók szívük mélyén gyűlölik Romániát.
Ezért szerintük

**terrorizálni kell őket mindaddig,
amíg legalább is jórésztük el nem
hagyja az országot.**

Senkinek nincs joga a román kormány
őszinteségét kétségbevonni. A kormány
nem egyszer bizonyította be azt a szil-
lárd elhatározását, hogy meg akarja
büntetni a kilengésekért felelős eleme-
ket és meg akarja akadályozni minden
rendelkezésre álló eszközzel a további
zavargásokat. Azonban ezen eszközök
Romániában ép annyira korlátozottak,
mint egyebütt.

A zsidók a bünbakok

Románia bizonyos részeiben, így Bu-
kovinában, Moldovában, Beszarábiában,
Máramarosban és bizonyos tekintetben
Bukarestben is — mondja továbbá az
átirat —

a zsidó kereskedelmi és pénzügyi
téren monopóliumot élveznek.

Az ipari cikkek magas árai, az ala-
acsony munkabérek, a mezőgazdasági
termékek kicsiny haszna és az iparo-
sok gyöngye jövedelme, a lakosság ama-
részeiben, amely nem érti a politikai
ökonomia törvényeit,

**azt a hitet kelti, hogy a drágasá-
got a zsidó kereskedők uszorája
idézi elő.**

Másfelől a jövedelmezőbb szabad pá-
lyák aránylag nagyszámú zsidót von-
zanak, akik mint városi lakosok ezeken
a pályákon a falusi lakossággal szem-
ben fölényben vannak. A háborút kö-
vetően fölényben vannak, akik az infláció követ-
keztében a kereskedelem virágzott.

**a diákságnak igen magas százaléka
zsidó volt, úgy hogy sok keresztény
diák nem tudott az egyetemre jutni.**

Ha most ezek a viszonyok meg is vál-
toztak, az antiszidó érzés továbbra is
megmaradt. Végül pedig ismeretes,
hogy kritikus időkben az emberek bü-
nbakot keresnek; szerencsétlenségükre
sok népnél éppen a zsidók vannak ebben
a bizonyos kevéssé irigyelhető helyzet-
ben.

**Nehéz a törvényeknek ér-
vényt szerezni**

Egy, a legjobb szándéktól eltelt kor-
mány számára is nehéz érvényt szerez-
ni a törvényeknek, ha a törvényekkel
szembehelyezkedik egy nagyszámú cso-
port és ha egy még nagyobb számú cso-
port passzíven viselkedik a törvények-
kel szemben. Biztosra lehet vetni, hogy

**a zavargások jörése csak azért ma-
radt büntetlenül, mert nem volt ele-
gendő tanu, aki a bünbösök szemé-
lyazonosságát igazolta volna.**

Sok rendőrtiszt, vagy a büntetőhatósá-
gok más tisztviselője elkerüli a fegyel-
mi büntetést azért, mert néhány fölöt-
tése hallgatóság hozzájárul a tisztvisé-
lők mulasztásaihoz. Ilyen körülmények
között helytelen dolog a kormányt, mint
egészét vádolni.

Hibás politika a zsidók részéről, ha
külföldön antiromán kampányt indítá-
nak. Egy ilyen kampányt a zsidók ré-
széről csak akkor lehetne igazolni, ha

1. az antiszemita excessusokról szó-
ló állítólagos mesék igazak lennének;

2. ha be lenne bizonyítva, hogy a kor-
mány nem őszinte, amikor az ilyen za-
vargások megakadályozását szentil
ígéri, holott megfelelő hatalma van
hozzá. Ha be lenne bizonyítva, hogy a
kormány csakis azért igyekszik a za-
vargásokat megakadályozni, mert fél
az antiromán agitációtól;

3. ha Románia gazdasági helyzete
olyan virágzó állapotban lenne, hogy
egy ilyen kampány érintetlenül hagy-
ná és a zsidók sem szenvednének alatta.

Mint ahogy azonban ez a három feltétel
nincs megadva, úgy vélem, hogy a zsi-
dó vezetők helyesen tennék, ha egy-
olyan hatalmas pénzügyi piacon, mint ami-
ilyen Amerika, határozottan fellépnének
az antiromán kampány ellen.

**Még abban az esetben is, ha zsidó
ellenes zavargásokról szóló összes
közlélek igazak lennének, a mai vi-
szonyok között éppen a zsidók leg-
jobb érdeke, hogy a kétségtelemül
szajnálatos eseteket, — amelyek so-
rán néhány zsidót inzultáltak, vagy
néhány zsidó börtön kifosztottak —
figyelmetlenül hagyják csak azért,
hogy a zsidók nagy többségének le-
helőséget adjanak életük fenntartá-
sára.**

Ehelyett olyasmint cselekszenek, ami
alkalmas a nagy zsidó tömegek nyomo-
rának, amelyről a zsidó jóléti szervez-
tek annyit irnak, állandóságára.

Végül Nanu dr. kijelenti, hogy a ro-
mániai zsidókérdésben csakis a norma-
lis gazdasági helyzet visszatérése hoz-
hat megoldást. Ez annál előbb fog be-
következni, minél előbb megszűnik a
románellenes kampány, különösen az
olyan hatalmas pénzügyi országokban,
mint amilyen Amerika. Egyebekben pe-
dig az ügyvivő kijelenti, hogy ez az á-
tirat csak személyes meggyőződését fe-
jezi ki.

1930 június 15.
t tárgyalások kezdőd-
t. Berlinből jelentik:
oszkvában orosz-német
dődnek, melyeknek so-
sek kerülnek megvita-
tek elintézése a két or-
szony megjavítását és
mologépgyár Rt. fiz-
Berlinből jelentik: A
gégégyár Részvénytár-
en (Deutsche Rechen-
e A. G.) fizetése képtel-
st be. A fizetése képtel-
st keltett, minthogy a
an virágzó vállalatnak
gyár az egész balkáni
számológépekkel. Alap-
llió márka volt, amely
t. A passzívát 1170
an állapotították meg,
en alig 100 millió mar-
ktiva áll fenn.
füzió Angliában. Lon-
A „Daily Mail” jelen-
Anglo Canadian Pul-
gyár elnöke, Rother-
tte, hogy ez a társulat
ada Pover and Corpora-
zió a legnagyobb gyár-
ike lesz a brit birod-
gyár részvényei a tőz-
re agráriszérien emel-
A leghíresebb
szakorvosok ál-
tal elismert mint
legbiztosabb és
lehetőleg leg-
biztosabb or-
szer. Ovakója
utánzatoktól
szervezmény
legelinkne-
zetőinek megelégedésére
nyújtot:
20 %
nyvnt szobárainkból
10 %
olcsó éterim: arszikból
mólkunkban van az UGHELEN
létesített megállapodás alap-
ján kibővített!
ar Kir. Operaház
meti Színház
amara Színház
ó méréseket áru jegyekkel. Te-
ny keresletre, kérjük szoba
rendelését két-három nappal
előre feltűnik közölni.
SZÁLLODA
Budapest
eleti pályaudvar érkezés
(Nincs kocsiköltség.)
hirdetése
ZSEKRÉNYEK
vendéglősekre részére is mit
Sörkimerő pulisok BEJUTÁS
res, telefon 814. Kivánsára ár-
nyelet Brassó és vidékre
IL TITTES B asov
Köser
telem
szám
vasz-
gáta.
ss tej-
dcan
part-
odula
NE ko-
ntal-
s című
ésülés
rere a
külön
nagy
belva-
bba és
ttal is
dóban
ZOBÁS
elyiség
július
rteker-
anben.

Az amerikai zsidó kongresszus válasza a román ügyvivőnek

Az American Jewish Congress megbízásából Richards, a román ügyvivőnek válaszként adott át, amelyben mely csodálkozásának ad kifejezést az ügyvivő átiratában kifejtett véleményei felett.

— Mi ugymond a válaszirát, — komolyan megkíséreltük, hogy az antiszemita terror által teremtett helyzetet ismertessük és ama kérésünknek adunk tiszteletteljes kifejezést, hogy az Ön kormánya tegyen lépéseket, amelyek alkalmasak a zsidók megnyugtatására és biztosíthatják a zsidók életét és vagyonát.

Ehelyett Ön, ügyvivő ur, egy Románia-ellenes kampányról beszél, amit mi soha, semmilyen körülmények között nem folytatunk és nem is akarunk folytatni.

Fájdalom, a körülmények nagyon gyakran megkövetelték, hogy népünk hozzártatózói érdekében intervenáljunk. Mi azonban mindig csak a terror-eseteket említettük fel és rámutatunk azokra az eszközökre, amelyek lehelővé tennék hasonló esetek megismétlődését. De

minden esetben óvakodunk attól, nehogy sérelmeink olybá tűnjének, fel, mintha az egész román népet akarunk vádolni.

Világosan és értelmesen megfogalmazott előadásainknak és követeléseinknek román-ellenes szándékot tulajdonítani, nem jelent mást, mint összeeserni a mi szerepünket az antiszemita gonosztervek szerepével, akik denúnciálnak és akiknek brutális cselekvései, és megnyilatkozásai már egymagukban diszkreditálják a román nemzetet. Legnagyobb sajnálatunkra Ön, ügyvivő ur, nem ad kifejezést annak a szándékának, hogy közvetlenül kíván foglalkozni azzal az ügygel, amelyet mi Ön elé terjesztettünk.

Mi rámutatunk azokra az eseményekre, amelyek újabban Máramarosban és Targu-Frumosban zajlottak le, ahol ahelyett, hogy letartóztatott volna a támadókat, a megtámadottak kerültek börtönbe.

Ön válaszképpen ezekre, vakmerő általánosításokkal egy állítólagos román-ellenes propagandáról beszél.

Elnyomatás és egyenlőtlen elbánás

Csodálatos dolog, hogy Ön abban a hitben él, mintha a zsidók annyira meg lennének félemlítve, hogy minden zaklatásra és megalázásra hallgatással fognak reagálni. Ep olyan érthetetlen Önnek az a véleménye, hogy a zsidók hajlandók anyagi jólétüket megalázások és igazságtalanságok fejében megvásárolni. Elvégre azt Ön is jól tudja, hogy az elnyomatás és az egyenlőtlen elbánás az ország általános jólétének alapjait ássa alá.

Komolyan kérdezzük Öntől, vajjon nem tartja-e igazságosnak, hogy Románia minden polgára követelhesse a törvény védelmét és vajjon az Ön egész argumentálása, az Ön kategorizálása nem akar-e kísérlet lenni arra, hogy a lakosság egyes rétegei között a túrelmetlenség és a gyűlölet különböző hitvány aktusait szankeionálja. Bizonyára ismeretes Ön előtt, hogy Romániában az ipari foglalkozások és a szabad hivatások megválasztásánál a zsidók sokkal kevesebb szabadságot élveznek, mint Románia többi lakói és hogy a zsidók a rendes gazdasági versenyen felül kénytelenek elviselni a félreértés és a megkülönböztetett elbírálás átkát. Önnek bizonyára álmában sem jutna eszébe, amikor egy keresztény csoportot akar védelmezni, hogy ennek a csoportnak a foglalkozásában keresse az üldözöttség igazolását. Ön ahelyett, hogy hozzásegítette volna az ügyet a tisztázás útjára, a helyzetet még komplikálta. Ön — amint azt elismerte — aligha lehet abban a helyzetben, hogy állításait számokkal és tényekkel alátámassza. Itt van például az az állítása, hogy a zsidó diákok magas százalékaránya miatt nem lehetett az egyetemre keresztény diákokat felvenni. Önnel ez az állítása, szemben azzal a már hírhedté vált igazságtalansággal, amit a román egyetemeken követnek el zsidó diákok ellen

és amely számos intervenció tárgya volt, nagyon is különösen hangzik és csak visszatükrözteti azt az igaz megállapítást, hogy Ön a való tényekkel szemben megvetéssel viseltetik. Ez egyébként átiratának többi részében is kifejezésre jut.

A Jewish Congress nem tekinthet magánjellegűnek Nanu levelét

Nagyon sajnáljuk, — végzi az American Jewish Congress — ha nem vagyunk abban a helyzetben, hogy az Önök kormányához intézett komoly és

A falvakban is dühöng az öngyilkossági járvány

Cluj-Kolozsvár, június 16. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az öngyilkosságok járványos elszaporodása a nagyvárosok életének egyik szomorú szimptomája volt eddig s különösen Kolozsváron tombolt az utóbbi időben ez a járvány. Legújában a falvakra is kiterjedt az öngyilkosságok járványa. Magureni községben egy huszonkét éves diák, Onise Ion dobta el magát az életet. A fiatalember bezárkózott szobájába és vadászfegyverével szívenlőtte magát. Levelet nem hagyott hátra és így végzetes lépésének okát senki sem tudja megmagyarázni.

Ercea marosmegyei faluban Moldovan Vasile, egy 14 éves parasztfiú követett el öngyilkosságot. A parasztfiú

tiszteletteljes intervenciónk nem hozta meg a megértésnek és szimpátiának azt a válaszat, amelyet elvárni minden okunk megvolt. Ehelyett Ön egy olyan kontroverzia számára nyitott ajtót, amelyet mélyen fájjalunk.

A Jewish Congress a Zsidó Távirati Irodához levelet intézett ebben az ügyben, amelyben kijelenti, hogy nincs abban a helyzetben, hogy Nanu ügyvivő ur nyilatkozatait felhivatalosoknak, vagy pláne magánjellegűeknek tekintse. Nanu levele válasz egy közérdeklő történet hivatalos lépésre. A romániai zsidó testvérek helyzetének komolysága arra készíti a Jewish Congress vezetőségét, hogy a washingtoni román követséggel történet levélváltását nyilvánosság elé vigye.

Bogdan Ioan fărăgău parasztagda szolgálatában állott. A napokban megszökött gazdájától és szülőfalujában felakasztotta magát. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Sura-Mica szebenmegyei községben Theiss Katalin 27 éves asszony ugyan csak ismeretlen okokból lett öngyilkos. A fiatal asszony egy észrevétlen pillanatban a ház közelében levő kutba ugrott és belefulladt. Amikor hozzátartozóinak feltűnt az asszony hosszas távollmaradása, keresni kezdték, de senkisémm gondolt arra, hogy a szerencsétlen teremtés eldobta magát az életet. Nehány órai keresés után véletlenül jöttek nyomára, de már csak a holttestét emelték ki a kut mélyéből.

Bécs a Festwoche alatt

Pallenberg. Mária-Terézia ünnep

Bécs, június 16. Az ünnepnapok tengere önzölnk ránk. Alig mult el május elseje, katolikus templomi ünnep, bérmanapok, most büneink büntetésére a „Festwoche” is utólt. A bérmanap azt jelenti, hogy minden bar-mieve korban lévő kisiut (sőt uramisten: kisleány!) elvisznek a templomba, virágos koscsikon, luftballonokkal feldisztatve. Direkt „berma-kocsik” szaladgálnak az utcákon, a kocsisok örülnek, hogy ez egyszer jól kereshetnek, máskor a kutya se ülne be a kocsiba, arra való a villamos és az autó — és a gyalog.

Mert például zsirárdikalapos barátunk, akiről beszéltem volt és akiről még sok nevetni valóm van, ugy érkezett Bécsbe, hogy az állomáson hagyva poggyaszát, „besétált” a városba, mint ahogy otthon szokta. Az ucca, amit kerestek, egy jó órára volt villamoson az Ostbahnhoftól, de mit tesz ez egy olyan gyakorlott turistának, mint barátunk! Hogy felrisszite magát, utközben betért egy automata-büffébe, lehajtott egy pohár sört egy hajtszra, vidéki erkölcösök szerint s mikor észrevette, hogy bámulják, kidüllesztette sovány mellét és megjegyezte: „otthon egy kis hordót szoktam lehorpinti!” Félreletes nagyságában állott ott, türe, hogy bámulják s a szemlélőben megakadt a kérdés: „Hova a csodába tűnik el a sok sör egy ilyen kis sovány földi gilisztába?”

De hiszen barátunk még elbizsa magát, ha látja, hogy ő került a „Festwoche” helyébe, ami határtalan nagy ünnep erre mifelénk, csak ép senki se tudja, hogy miért? Meglehet, abból az okból, hogy Bécs kitegyen magáért. Abból az okból, amiért a színházaknak nem engedélyezik a nyári szünetet: játsszanak szegények forró melegben, üres házak előtt, csakhogy egy külföldi, ha ide vetődik, a legdusabb programokban duskálkodhassék. Kivilágításokat ren-

deznek a tiszteletére, immár a második hete, amikor is felragyog a fény-szökőkút, ragyog az Opera, a Rathaus minden kis cirádája éles fényben uszik, a Kartskirche és a Messpalast később valannak fel mint egy jól beosztott zenekarnál a pihent hangszerek beragyognak a régi melódiába. Bécs csupa zene ilyenkor, a Volksgarten nagyszerű koncerteket ad szabad ég alatt, a templomok orgonakoncertekkel csalogatnak, a Koncerthausban Bruno Walter dirigál. Két estét ad Wienben mindössze és a hozzáértők egy hónappal előre veszik a jegyeket, tudván, hogy a zeneszeretők megrohanják a házat.

Egy diáklány áll az állóhelyen a „Familie Sümek” előadásán, kacag, ugy hogy reszket a ház. Szüneten azt mondja: „Eljövök holnap is, már rég nem nevettem ilyen jól!” Molier: „A képzelt beteg” előadásán ott van. „Soha klasszikusban ilyen jól nem láttam!” — mondja. „Holnap modern jön, a Wauwan, azt még megnézem!” Ott van a modernen. Ott van aztán a Molnar Ferencen. E sorok írója látta, hogy rohan anyagi vesztébe, de ellenállhatatlan kényszer vitte vele együtt — kacagni az élet furcsaságain. Ahogy Pallenberg visszautasít egy vacsorára szóló meghívást — villámgyors, sok beszéddel és váratlanul, egyetlen fordulattal beleegyeznek — az ellentéttel kihozott komikum — vagy „ki volt az a marha, aki elrakta az írásaimat — hja, én raktam el!” — a középpontba állított egyéniség neveléséig volta — vagy mikor csenget és mert senki se jön be, eldobja a csengőt — aztán hívogatja vissza, megbánva, hogy dühe erősebb volt mint észszerűsége — a karakter-megfigyelésnek és ábrázolásnak pompás remeke. Egy hölgy ül előttem, hegyes orra, szemüvege, aranylánc — a békebeli évekből vagy az özönvíz előtről

FIGYELEM!

Megérkezett a Dréher Haggenmacher

Korona-sör ala Pilsen

Naponta friss csapolás a „FLORIDA”-kerfben

való. Idegesíti, hogy nevetek. Ő komolyan ül és elmélyedve hallgat, mint a templomban. Sajnos, jobbra és balra harsogó nevetés köszönti, a hölgy ideges lesz, kapkod a fürtjeihez, püsszeg, „neveletlenek” sziszegi és végül, feldulva és elkésereidve idő előtt elhagyja a színházat.

A „Festwoche” produktuma volt egy Mária Terézia-ünnep, a Terézianum óriási parkjában. Bécs egyik legdrágább gimnáziuma vendégül hívta régi idők szellemét és felvonultatta őket az arisztokrácia színe előtt. Mária Terézia halálának 150-ik évfordulója alkalmából (egyesek szerint 160, de a királynő 10 évét még holtában is letagadott). Pompás menetben elevenedett meg a Királynő és udvartartása, akik is végigvonulva a parkon, ki kocsiban, ki lóháton, ülmi mégis gyalog ültek le, hogy végig élvezzenek a szabadban egy színi előadást. Hogy anagronizmus is legyen jelen, a közönség számára mikrofonnal erősítették a hangokat és a mozgóképek masinái gyorsan kattogtak, hogy megörökítsék a jeleneteket. Volt baba-balet és Goethe-vers, prólóg és nekrológ — s meglehet, Kolozsvár is látja rövidesen a moziban, előjátéknak, a hozzá való szöveget itt mellékeltem — előre.

Egy Bruno Walter-koncert! Első este Beethoven dirigál (I. Szimfónia), második estére hagyja Mahlert. A legjobb Mahler dirigensnek tartják — érthető hát, ha az izgalom átreszket a tömegben, mikor az őszhaju, markánsarcu, szép, komoly dirigens megjelenik. Vagy tíz percig ünneplik szakadatlan tapsokkal, (a közönség is ki kell hogy élje dirigáló ösztöneit) aztán alvilági csönd lesz. Mukkanás se hallatszik. A koncert Schubert H-moll, befejezetlen Szimfóniájával kezdődik. Hiába gyönyörű a darab, a közönség Mahlerre kíváncsi és alig mozdítja a tenyerét. A szünetben izgatott várakozás: „Most jön!” És a lábujjhegyen induló muzsika mennydörgésig fokozódó változásait (a Finale panaszos és megvigasztalódó énekhangjainak föld és ég közt ingadozó kórus-hangjain keresztül, amit egy száztágu kórus énekel Beethoven IX-re emlékeztető felemelkedéssel) a közönség mennydörgésszerű óvációja fejezi ki.

Ha a koncertterem zsúfolt, a színházak üresek, a parkok tele vannak emberekkel — a színház, ahol Max Pallenberg játszik, nyár közepén is megtelik. Pár este játszott itt ez a kitünő színész ember — a közönség, mely szeret nevetni, tudult az előadásaira. Egyszer megkérdezték Pallenberget, mi nehezebb, megrikatni vagy megnevetetni az embereket? Ő azt válaszolta: megrikatni módfelett könnyebb. Ha a színész az érzelmekre kell hogy hasson, akadály nélkül dolgozik. Mindenki veleérez egy elhagyott gyerekekkel vagy boldog szerelmevel. De a komikum a gondolatlan keresztül közelíthető meg. A szünetben dolgoztatott ember pedig könnyen áll bosszút azzal, hogy — nem nevet. Ez a komikus-színész, aki ennyire mélyre járt a komikum kérdésének, mely emberábrázoló tehetséggel elevenít meg egy figurát. Örökké egy figurát: a zsörtölődő, kicsinyes, önző öregembert, a Wauwant, az ugató kuttyát, amelyik nem harap. Tele emberi gyöngösgéggel, a kényelméért reszkető polgár önzésével, aki a kávé háromszor küldi vissza, mert forró, mert langyos és mert hideg, az öregség ezer kiállhatatlan signáljával — és mégis szeretetreméltón, meleg emberi közelségben. Mindnyáján ráismerünk az ismerőseinkre az általa kreált alakon keresztül, magunkra — és jól esik kikacagni gyengeségeinket az idegen maskarákon keresztül.

Hamburg-Becski Irén

BARHOL MEGJELENT KÖNYVET MEGKAPHAT AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN.

Govora fürdő Szezon június 1-től szeptember 30-ig.

Jódos és kénes ásványvizek, rendkívül hatásosak krónikus reuma, érelmeszesedés, szél-títés és vörbaj ellen.
Fizioterápia, elektromos gyógy mód, inhaláció, pulverizáció, süritett levegő reichenhalli módra, szénsavas fürdők, hidroelektrikus fürdők, diathermia.

CALIMANEȘTI-CĂCIULATA

Kénes ásványvizek, hajthatású vizek, ajánlatosak krónikus reuma, vérszegénység, limfatore, migrén stb.
Fizioterápia, inhaláció, pulverizáció, diathermia, iszapfürdők és szénsavas fürdők.
Patakfürdők, strand az Olt partján.
CĂCIULATA GSVÁNYVIZ felül multhatatlan a vese-, máj- és húgyszervi megbetegedéseknél. (Vese-kő, homok, guta, érelmeszesedés)
Információt, prospektust és tarifát ingyen küld a Soc. Govora-Calimanești, Strada Brezoianu 44, București.

Művészi

perzsaszőnyeg

szővött gobelin, karamani függöny, külföldi fonalak, szőrkellékek legelőnyösebb beszerzési forrása

SCHULHOF EMILNÉ
Oradea, Str. En. Ciorogaru (Uri-u.) 14

M
ny
a Ha
„A

Bucuresti-Bu
niu Gyula mi
fogadta a kül
nek kérdéseire
tossága kijele

Arra a kérd
mények és a b
kihatással lesz
tikájára. Fran
állammal való
következőket

— Mint má
ban szombato
kijelenttem,
ban nem állot
Nemes semmi
és a jelenlegi
cepeioja közöt
zelmekkel vi
összes többi r
kel a lehető l
élni az ember
gálatában, an
runk és amely
há marad.

— Volt-e v
közvetlen, va
roly király h
te egy újsági
— Erre ka
szolhatok —
nök. — Ez te
volt.

— Mi a kor
ma és Magya
— Öfelsége
tott beszédéb
nak, hogy ő
legjobb viszó
Öfelségének

tékben megf
zásának. Sz
tokat kívánt
Magyarorszá
európai állar
ban megkező
zódésekre v
valamennyi
folyamatban
minden irán
re fognak va
szes agrárál
érinti azonb
tékesítésének
volna azonb
rárállamai n
tekintetben,
nek és bizon
tellenül a sz
termékek é
államok rad
működésére

Egyik ma
intézett Ma
gyar határo

— A m
hangsúlyozt
szédek is,
tárainak in
lett tett hit
szó. A zök
és az azok
érinthetetle
fenntartani
sem lehet.
szággal jó
viszonyt ki
áron, amely
sem pedig
gálna.

Ezután a
külföldi új
kormány a
trónra eme
— A rom
ben a kérdé
Politikánk
amely több

Maniu miniszterelnök feltűnést keltő nyilatkozata a külföldi ujságírók előtt

a Habsburgok restaurációjáról, a határrevízióról és az antiszemita kilengésekről

„A külföldi zsidóságnak nincs miért kiábrándulnia a nemzeti-parasztpártból

Bucuresti-Bukarest, június 16. Maniu Gyula miniszterelnök vasárnap fogadta a külföldi ujságírókat, akiknek kérdéseire igen érdekes nagyfontosságú kijelentéseket tett.

Avra a kérdésre, hogy a történeti események és a beállott politikai változás kihatással lesznek-e Románia külpolitikájára, Franciaországgal és a többi állammal való viszonyára, Maniu a következőket mondotta:

— Mint már a parlament két házában szombaton tartott beszédemben kijelentettem, Románia külpolitikájában nem állott be semmiféle változás. Nincs semmiféle különbség az előző és a jelenlegi kormány politikai koncepciója között. A kormány baráti érzelmeikkel viseltetett és viseltetik az összes többi nemzetek iránt, amelyekkel a lehető legjobb viszonyban kíván élni az emberi közösség és a béke szolgálatában, amelynek szolgálati akaratunk és amelynek eszméjéhez Románia hű marad.

— Volt-e valamely idegen államnak közvetlen, vagy közvetett szerepe Károly király hazatérésében? — kérdezte egy ujságíró.

— Erre kategórikus nemmel válaszolhatok — mondotta a miniszterelnök. — Ez teljesen a mi belső ügyünk volt.

Románia és Magyarország

— Mi a kormány álláspontja Románia és Magyarország viszonyáról?

— Öfelsége már az eskütételnél tartott beszédében is kifejezést adott annak, hogy összes szomszédainkkal a legjobb viszonyban kívánunk élni és öfelségének a kijelentése teljes mértékben megfelelt a kormány gondolkodásának. Szoros gazdasági kapcsolatokot kívánunk létrehozni nemcsak Magyarországgal, hanem az összes európai államokkal, ezért már korábban megkezdtük a kereskedelmi szerződésekre vonatkozó tárgyalásokat valamennyi állammal. E tárgyalások folyamatosan vannak és remélhetőleg minden irányban kielégítő eredményre fognak vezetni. Speciálisan az összes agrárállamokat a legközelebről érinti azonban az agrártermékek értékesítésének problémája. Szükséges volna azonban, hogy a világ összes agrárállamai megegyezzenek egymással e tekintetben, mert a gabonának esésének és bizonytalanságának oka kétségtelenül a szervezetlenség. Az agrártermékek értékesítésénél az érdekelt államok racionális és szoros együttműködésére van szükség.

A revízió és a Habsburg restauráció ellen

Egyik magyar ujságíró erre kérdést intézett Maniuhoz, lehet-e szó a magyar határok esetleges revíziójáról?

— A miniszterelnök válaszában hangsúlyozta, hogy Károly király beszédében is, esküjében is Románia határainak integritása megvédése mellett tett hitet. Helyesiről nem lehet szó. A békét csak a békeszerződések és az azokban megállapított határok érinthetlenségének alapján lehet fenntartani és revízióról beszélni sem lehet. Mi igyekszünk Magyarországgal jó viszonyban élni és ezt a viszonyt ki is mélyíteni, de nem olyan áron, amely sem a nemzeti méltóságot sem pedig a béke érdekeit nem szolgálja.

Ezután aziránt érdeklődött az egyik külföldi ujságíró, mi lenne a román kormány álláspontja Ottó esetleges trónra emelésével kapcsolatban?

— A román kormány álláspontja ebben a kérdésben egészen kategórikus. Politikánk alapja a békeszerződés, amely többek között kifejezetten meg-

tiltja a Habsburgok restaurációját. A román kormány tehát nem engedhetné meg, hogy a békeszerződés megsértésével a Habsburgok valamelyik leszármazottja emeltessék a magyar trónra. Kétségtelenül hangsúlyozható, hogy egy ilyen kísérlet veszélyeztetné Magyarországot jövőjét és a békét is.

Románia a páneurópai tervek mellett

Ezután az ujságírók megkérdezték a miniszterelnököt, mi a kormány álláspontja Briand páneurópai memorandumát illetően?

— Mindenekelőtt nagy örömmel szolgál, hogy éppen Briand, Románia igaz barátja, iniciatívájára került ez a kérdés az európai politika napirendjére. Mi hívei vagyunk az eszmének, amely Európa népei között terjed, ma még mint morális erő, a jövőben már mint gyakorlati realitás. Ami minket illet, teljes támogatásban fogjuk részesíteni a Briand által kitűzött célt, amely az európai államok morális szociális és gazdasági helyzetét lesz hitvatva megjavítani. Természetesen ez nem jelentheti a határok eltűnését, mert ilyen változás még jobban szét-darabolná Európát és az általános bé-

ke helyett az ellentétek és surlódások állandó lehetőségét hozná magával.

A beszélgetésnél jelen volt Isac Horovitz, a neyworki Der Tag munkatársa és Leftwich, a Jüdische Telegraphen Agentur szerkesztője is. A két zsidó ujságíró felemlítette a miniszterelnöknek, hogy a külföldi zsidó közvélemény nagy bizalommal tekintett a Maniu kormány uralomrajövetelére, mert annak demokratikus politikájától várta a zsidóság sorsának jobbrafordulását. Az utóbbi események azonban nem voltak alkalmasak arra, hogy a külföldi zsidóságnak ezt a reményességét igazolják.

Maniu miniszterelnök a következőket válaszolta a zsidó ujságíróknak:

— A külföldi zsidóságnak igaza volt akkor, amikor bizalommal tekintett a nemzeti-parasztpárt kormányzására és véleményem szerint semmi oka sincs arra, hogy csalódják kormányunkban. Ha össze fogják hasonlítani a zsidóság jelenlegi helyzetét és azt a bánásmódot, amelyben a zsidók az előbbi kormányok alatt részesültek, akkor feltétlenül el kell ismerniük, hogy a zsidóság helyzete lényegesen javult. Mi a kisebbségekkel, így a zsidókkal szembeni politikánkban is

**cipők tartóssá-
ga felül-
mulhatatlan.**
Győződjön meg róla

az igazságosság érzésétől vagyunk áthatva. A Maniu-kormány uralomra jövele óta a zsidóságnak nemcsak az államéletben való megnyilatkozására nyíltak szabadabb lehetőségek, de a kormány és a párt tevékenysége következtében megváltozott az atmoszféra is a zsidósággal szemben. Az antiszemita mozgalom lényegesen visszahanyatlott és ha mégis történnék kilengések, egy a kormány nem késedelmeskedik megfelelő szankciókat biztosítani a bűnösökkel szemben. Sőt mi több, ha a romániai antiszemita megmozdulásokat össze fogják hasonlítani a más államok antiszemitizmusával, úgy ebből is csak azt a konklúzió vonhatják le, hogy Romániában az antiszemitizmus jelentéktelen és távolról sem képez politikai tényezőt.

Végül a kisebbségek politikájáról nyilatkozott a miniszterelnök. Kijelentette, hogy a kormány mindig a legteljesebb jóakaratú és lojalitást mutatta és fogja mutatni a kisebbségek iránt és ez a politikája sohasem volt erőszakolt, hanem belső meggyőződésből fakadó. A kisebbségek képviselőinek a parlament szombati ülésén tett deklarációját bizonyítja, hogy a kormány a kisebbségi politikája a helyes uton halad.

Maniu Gyula egyik ujságíróknak kijelentette, hogy a parlamenti ülészek bezárásával három heti pihenésre utazik egyik belföldi fürdőhelyre (Szozátára), ezután néhány hetes külföldi körútra fog indulni.

„Tudom hogy az anyám ellenem volt, de nem felejttem el, hogy ő a legnagyobb román asszony“

Még mindig késik az alminiszterek kinevezése. A királyhű liberálisok George Bratianu proklamálták a párt elnökévé

Bucuresti-Bukarest, június 16. Az Uj Kelet tudósítójától. Az alminiszterek kinevezése még mindig nem történt meg. Egyes lapok tudnivaló, hogy a kormány tanácsa tagjai elégedetlenek az új kormánylista összeállításával, amely az összes fontosabb tisztségeket az erdélyiek kezébe juttatta. Kérik, hogy re-kompenzációképpen az alminiszterek kinevezésénél végezzék fokozottabb mértékben figyelembe a párt tanácsa elemeit. Az Adeverul utján az alminiszterek listája a következő lesz:

Miniszterelnökség: Lugojanu és Gafenu.

Belügyminisztérium: Angheliescu és Pompiliu Joanitescu.

Földművelésügy: Potarca.

Közlekedésügy: Gh. Crisan.

Égésügy: dr. Juliu Moldovan.

Közoktatásügy: Petre Andrei.

Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy Lugojanu már a közeli napokban párizsi követé fogják kinevezni.

A „Tara“ értesülése szerint Károly király annak az óhajának adott kifejezést, hogy a régenstanács volt tagjainak a régenesség megszűnése után is megkülönböztetett helyet biztosítsanak. Miután Miklós herceg amugyis kiváltságos helyzetet élvez, Miron pátriárcha pedig az egyház feje, arról van szó, hogy Sáráteanu volt régenst rekompenzálják a régenstanácsban kifejtett tevékenységéért. A lap tudni véli, hogy Sáráteanun speciális törvény útján élete végéig jogszertint szenátorra fogják deklarálni.

Bucuresti-Bukarest, június 16. Bratianu György és frakciója vasárnap nagygyűlést hívott egybe a bukaresti Frascati-étteremben, amelyet zsufoklásig megtöltöttek a liberális párt jelenlegi vezetőivel elégedetlenek. A gyűlésen számos felszólalás hangzott el, amelyekben támadták a liberális párt központi vezetőségét, majd Bratianu György mondott beszédet. Hangsúlyozta, hogy június hetedike és nyolcadika fordulópontot jelent nemcsak az ország történetében, hanem a belpolitikában is. A liberális párt nem értette meg a változást és folytatni akarja ott, ahol elhagyta. De ezt nem lehet, ez nem volna hazafias magatartás! Lehet a többi párt ellen

harcolni, de nem a király ellen. Meg kell szünnie a tirannizmusnak a liberális párt vezetésében, s nem szabad azt összevetészen a fegyvelemmel. Bratianu nagy óvációkkal fogadott beszéde után Valjean javaslatára kimondotta a gyűlés, hogy Bratianu Györgyöt a liberális párt elnökévé proklamálják.

Ezután határozati javaslatot fogadtak el, amelyben a liberális szervezők haláljukat fejezik ki Bratianu Jonel fiával szemben, aki a párt tradícióinak megfelelően helyreállította a békes kapcsolatakat a párt és a korona között. A határozati javaslatot háromtagú delegáció fogja átadni Károly királynak. A delegáció tagjai Valjean, Stefan Tarescu (a volt miniszter öccse) és dr. Zigre Miklós lesznek.

A kongresszuson felszólalt Jean Florescu volt igazságügyminiszter is, aki éles hangon támadta Bratianu Vintilát. Elmondotta, hogy Bratianu Vintilát a gyűlést, a harag s a rosszaság vezették Károly királlyal szemben elfoglalt ma-

gatartásában. Vintilának az a kísérlete azonban, hogy szakadékat ásson a liberális párt és az ország közvéleménye között, hajótörést szenvedett.

Bratianu György kongresszusra hívta egybe a hozzá lecsatlakozó vidéki liberális szervezeteket. Az erdélyi királyhű liberálisok kongresszusa június 22-ikén lesz.

Florescu elmondotta ezután, hogy alkalma volt öfelsége, Károly királlyal beszélgetni. A beszélgetésből azt a meggyőződést nyerte, hogy Romániának körültekintő, higgadt és okos uralkodója van. Megkérdeztem az uralkodót — mondotta Florescu, — hogy milyen kapcsolatot fog édesanyjával és feleségével szemben fenntartani. A király a következőket válaszolta:

— Tudom, hogy édesanyám ellenem volt. De nem fogom elfelejteni, hogy az anyám a legnagyobb román asszony. És azt sem fogom elfelejteni, hogy Elena királynő távollétem alatt fiam odaadó és önfeláldozó édesanyja volt.

Merész lopási kísérlet a kolozsvári Erdélyi Bankban

Cluj-Kolozsvár, június 16. (Az Uj Kelet tud.) Ma délután merész lopási kísérlet színhelye volt a kolozsvári Erdélyi Bank helyisége. Az aradi textilipar egyik tisztviselője nagyobb pénzösszeget akart befizetni a bank kasszájába. Amikor a kassa előtt várakozott, egy ismeretlen fiatalember lépett melléje és hirtelen lendülettel kikapta a tisztviselő kezéből az egyik tízezer lejes pénzesdobozt. A tettes nyomban kifutott a bankhelyiségből. A banktisztviselő utána iramodtak. Izgalmas hajszá után a tisztviselőknak sikerült a tettest utólrni, aki a Szentegyház utcában autón próbált menekülni üldözői elől. Amikor látta, hogy utólrtek, szétszórta a kezében levő pénzt és miközben a tisztviselő az összeszedték, a tettesnek sikerült kerekét oldania.

Az esetet jelentették a kolozsvári rendőrségnek, ahol megindították a nyomozást az ismeretlen tettes kézrekerítése érdekében.

A prágai lengyel követség előtt Pilsudski ellen tüntettek

Prága, június 16. A lengyel követség épülete előtt ma tüntetés volt, melynek során a palota több ablakát a tüntetők kövekkel bezúrták. A kivonult karhatalom csak egy tüntetőt tudott letartóztatni, mert társai a rendőrség megjelenségének hírére kerekét oldották. A tüntetők Pilsudski marsallt abeugolták.

BENAMY: „KAJUT“. (Teljes kiadás) Ára 60 lej. Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

A füstölgő indiai vulkán

Az angol kormány az indiai zavargások alkalmából hivatalos vizsgálóbizottságot küldött ki Indiába az ottani helyzet megvizsgálására. A bizottság vezetőjeül Simon képviselőt, az alsóház tagját nevezték ki, aki most terjedelmes jelentésben tártja az angol kormány elé az indiai helyzetet. A jelentés első kötetét most jelent meg amelmek rövid kritikai ismertetését alább adjuk.

Ázsia ébredése, amelyre az első jeladást Japán adta meg és a világháború fokozta harsogással, India népéből is öntudatos népet csinált. A nemzeti szellemet a demokratikus szellem követte, ami természetesen is, ha tekintetbe vesszük, hogy a még egy évszázaddal ezelőtti agrárállamban az indusztrializmus szelleme szintén tért hódított. Ez a szellem felébresztette a páriában s az indiai nőben is azt a vágyat, hogy kiszabaduljon keleti börtönéből.

Történt ez annak ellenére, hogy az indiai tömegek legnagyobb része még ma is analfabéta. Azonban, míg a múlt század végén az analfabétizmus arányszáma 92 százalékot tett ki, addig ma ez a szám már 85 százalékra esökkent le. De nagy szerepe van India népének ébredésében annak a körülménynek is, hogy a gazdasági javak egy tekintélyes része — mindig növekvő tendenciával — hindu kezébe ment át, ami annál is inkább jelentős körülmény, mert a legjelentékenyebb nyolc ipari állam között India az, mely hasonló anyagi forrásokkal rendelkezik egy nagy ipari megszervezés céljaira.

Ennek ellenére azonban India még most sem lábalt ki azokból a súlyos betegségekből, melyekben évezredek óta szenved. Az indiai nép nem kevesebb, mint 2000 kasztra oszlik, amelyek 222 különböző nyelvet beszélnek, 100 különböző felekezet hívei s akik felett az angol király árnyékában 562 maharadsza terjeszti ki deszpotikus hatalmát. Mindezek tetejébe elmérgesíti a helyzetet az a körülmény is, hogy a hinduk és a mohamedánok között a vallási és faji ellentét olyan heves gyűlöletben és excesszusokban szoktak kirobbanni, mint annak idején Irország katolikusai és protestánsai között.

Mi lehet az oka mégis annak, hogy mindegyik ellentét ellenére az indiai kontinens meg tudta tartani egységét? Ez kimondottan az angol uralomnak és a hindu tradícióknak köszönhető. A nacionalista mozgalom most ezeket a tradíciókat rendítette meg, mert minden valamennyire is képzett hindu egyformán érzi a kasztrarendszer borzalmaát, a nők szolgátságát, a gyermekházasságok szegényét és a papi visszaéléseket; és azt az üzletietlenséget, mely az atyák hagyományából táplálkozik. Ebből a szemszögből kell nézni azt a belső forradalmat, amely most Indiában végbe megy.

A legtevésebb feltevés az, hogy az angolok Indiában a reakciók szerepét viszik. Ennek tudniillik éppen az ellentéte az igaz: Anglia Indiában a reform

mátor szerepét vállalta. Azonban Anglia nem tartozik azok közé, akik vaktában reformálnak. Előbb áttekintést kell nyernünk a teljes anyag felett, hogy azt a munkát, amelyet Anglia Indiában végzett, teljesen áttekinthessük. Ezt a célt szolgálta — mondja a Simon jelentés — az indiai angol vizsgálóbizottság kiküldése, amely szerint a tartományi törvényhozási rendszer teljesen bevált Indiában.

Anglia nem számít arra, hogy esetleg karddal oldja meg a hindu kérdést, sőt inkább arra mutat hajlandóságot, hogy a forradalom vezetőivel tárgyaljon. Amennyiben a forradalmárok olyan proposíciókat terjesztenének az angol kormány elé, amelyek alkalmasak arra, hogy Indiában meggyorsuljanak a kü-

lönöző reformok életbeléptetésének tempói, úgy egészen bizonyos, hogy a mai munkáskormány a legnagyobb készséggel fog hozzá India reformálásához. Ha azonban a hindu vezetők mákacsul csak a forradalmat kívánják, — amiből ezen a területen csak káosz keletkezhetik — akkor természetesen Anglia oda fog hatni, hogy ezen a hatalmas területen egyedül az ő akarata érvényesüljön.

Anglia beavatkozása lehet hogy egy új, egy megreformált, egy teljesen civilizatorikus Indiát fog létrehozni, de az is lehet, hogy egy egész földrészt fog forradalomba kergetni. Ha nem sikerül Indiában egy életképes államformát létrehozni, akkor Anglia böleessége teljesen csődöt mondana. Más kérdés azonban, vajon egy forradalom esetén Indiában bekövetkezne-e a boldogság korszaka?

Lemondott Csan-Kai-Sek Délkina köztársasági elnöke

London, június 16. Pekingi jelentés szerint Csan-Kai-Sek marsall, Délkina köztársasági elnöke lemondott s hosszabb külföldi tartózkodásra készül. Lemondását csak néhány nap mulva

hozják nyilvánosságra. A délkinai kormány visszalépése is várható. Olyan kormányra kell jönnie, amelylyel az északiak hajlandók lesznek fegyverszüneti tárgyalásokat kezdeni.

A felmentett Macseket és társait ismét letartóztatták, mert társasvacsorán „merészelték” megünnepelni kiszabadulásukat

Zágráb, június 16. Zimonyban tegnap Macsek és felmentett horvát társai a tisztelőkire rendezett szimpátiatüntetést megakadályozása után egyik szálloda külön termébe vonultak társasvacsorára. A vacsorán a per védőügyvédjei is megjelentek. Rövidesen esendőrök jelentek meg az étteremben és a bankettezőket a terem elhagyására szólították fel. Többen a felszólításnak nem tettek eleget, mire a esendőrök az ellenszegülőket és Macseket őrzetbe vették.

Belgrádban valószínűnek tartják, hogy a letartóztatottakat kihallgatásuk után nyomban szabadon engedik, de lehetséges, hogy a demonstrációk miatt eljárást folytatnak le ellenük.

Belgrad, június 16. Lapzártakor érkezett jelentés szerint belgrádi hivatalos körök cáfolják, hogy Macseket letartóztatták volna. Csupán két újságíró és két védőügyvédet vettek őrizetbe a esendőrök, akik a esendőrök távozásra felszólító felhívására nem engedelmeskedtek.

Hat rabló, miután kirabolta a lodzi Kereskedelmi Bankot, rázárta a pánccsoba ajtaját az igazgatóra és két szolgára,

akik most a legnagyobb életveszedelemben várják hogy pánccs-zakértők kiszabadítsák őket

Varsó, június 16. A lodzi Kereskedelmi Bank pánccs-zakójába tegnap 6 fegyveres rabló tört be. A pánccs-zakóban, a vasárnap ellenére, a bank igazgatója két szolgálával egyetemben bent tartózkodott. A rablók revolverrel arra akarták kényszeríteni a szolgálakat és a bankigazgatót, hogy a banditáknak 200 ezer zloty adjanak át. Miután erre a bankigazgató nem volt kapható, átkutatták a bankigazgató zsebeit, ahol megtalálták a kulcsokat. A kulcsokkal kinyitották a pánccs-zakrényt s magukhoz vették a kívánt összeget.

Amikor a rablók zsákmányukkal el távoztak, a pánccs-zak ajtaját rácsap-

ták az igazgatóra és a két szolgára, ők maguk pedig észrevétlenül eltűntek. A bankigazgató erre telefonon értesítette a rendőrséget a rabótámadásról. A megérkezett rendőrség azonban nem tudott behatolni a pánccs-zakóba, miután a pánccs-zakó ajtaját nem sikerült felnyitniok. A rablók ugyanis magukkal vitték a kulcsokat. A bankigazgató és a két szolga ezáltal veszedelmes helyzetbe kerültek, mert a pánccs-zakóban nincs ablak s a levegő kevés. A bank igazgatója, repülőgépen, Varsóból és külföldről most pánccs-zakértőket hozat, hogy ezek révén kiszabadítsa súlyos helyzetükből a bankigazgatót és a két szolgát.

A legteljesebb erkölcsi és anyagi sikerrel zárult a temesvári WIZO-bazár

Timisoara-Temesvár, június 16. (Az Uj Kelet tudósítójától). Beszámoltunk arról, hogy a WIZO temesvári központja által az elmúlt héten rendezett országos bazár a legteljesebb erkölcsi sikerrel zárult. Most zárták le a bazár anyagi mérlegét, amelyből megállapítást nyert, hogy Erdély cionista asszonyainak munkáját minden várakozást felülmúló siker koronázta. A bazár nemcsak impozáns külsőségeiben és megrendezésének mintaszépségében jelentett kima gasló eseményt a fejlődő erdélyi cionista mozgalom életében, hanem ugyanak-

kor respektábilis összegekkel is szaporította a Keren Kajemet Lőjiszrael bevételeit.

A bazár összes látogatói a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoztak a temesvári cionista asszonyok minden dícséretet megérdemlő grandiózus művéről. A temesvári Lunapark a bazár tartama alatt valóságos kis Tel-Avivvá alakult át, amelyben eleven zsidó élet létktetett. A felállított sátrakban, amelyeknek anyagát részint a temesvári, részint pedig az erdélyi zsidó asszonyok önfeláldozó munkája hozta ösz-

sze, Temesvár zsidó asszonyai és leányai dolgoztak kora reggeltől késő estig. De nemcsak a Wizo tagjai, hanem Temesvárnak ugyszólván egész zsidó társadalmát kivette részét a Wizo-bazár sikeréből, amelynek előkészítése és megszervezése mindenkélt is dr. Róth Dezsőné elnök és Reiter Lunka, a Wizo fardadhatatlan és agilis titkárnőjének munkásságához fűződik. A kolozsvári zsidó asszonyok sátra, amely az egyik leggazdagabb sátor volt az egész bazárban, s amelynek megszervezése körül Weinbergerné, Sajovitsné, Jakabné és Lébné szereztek mindenkélt is érdemeket, ugyancsak nagy népszerűségnek örvendtek.

A bazár tartama alatt egymást követték a különböző szórakoztató és mulatságos rendezvények. Vasárnap este nagyszerű kabaré volt, hétfőn este pedig tombola és szépségverseny zárta be a bazár programját. A szépségversenyt nagy szavazattöbbséggel a Kolozsvárról elszármazott Gyárfás Endréné nyerte meg, akit a bazár résztvevői me leg ünneplésben részesítettek.

A cincinnatii boxszövetség hivatalosan proklamálta, hogy elfogadja Schmeling világbajnokságát

Newyork, június 16. Ohio állam boxszövetsége, a cincinnatii boxszövetség hivatalosan proklamálta, hogy elfogadja Schmeling világbajnokságát. Az amerikai szövetségek közül ez az első állásfoglalás Schmeling világbajnoksága mellett. Az amerikai sportszövetségek főbizottsága és az amerikai atlétikai szövetség holnap dönt végképpen a Schmeling—Sharkey mérkőzés eredményéről.

A vérbaj

legmodernebb és leghatásosabb kezelése

Dr. Paul Petitjean párisi orvos felhívja a figyelmet a szifilisznek a szájon keresztül való modern kezelésére. Több éven keresztül kezelt betegekben végzett megfigyelésem, akiknél a betegség már fekély, kiütések vagy az idegrendszer bántalmi formájában jelentkezett, arról győztek meg, hogy a SIGMARGYL arzen, higgany és bismuthból összeállított orvosságnak a szájon keresztül való használata erős és tartós hatást gyakorol a vérbaj mikrobáira, mivel rendkívül hathatós formában tartalmazza a fentebb idézett három gyógyszer, amelynek egyedül bizonyultak hatásosnak a vérbaj kezelésénél.

A SIGMARGYL egy havi kezeléshez való üvegből, részletes használati utasítással együtt 390 lejért kapható az ország összes gyógyszeráraitában és drogeriáiban. Engross lerakat SIGMARGYL Str. Principatele Unite 14. Bucuresti 5.

Jó könyvek

Az utóbbi hónapok könyvterméséből mindenféle izlés, irodalmi érdeklődés megtalálja a megfelelő művet. Közönség és kritika egyaránt elismeréssel fogadta ezeket a könyveket.

- Komáromi: Az Ósdiák vköt. Lei 160.—
- Doxy J.: Arany János vköt. „ 198.—
- Mark Twain: A titokzatos idegen vászonkötésben „ 96.—
- Markovits R.: Aranyvonat „ 160.—
- M. C. Weyer: Egy férfi a multjára borul vkötésben „ 160.—
- Hay Gyula: Színhely: Budapest, idő: 10 év vkötésben „ 90.—
- Benn: Háboru — — — — — „ 204.—
- Remargue: Nyugaton a helyzet változatlan — — — — — „ 120.—
- Remarque: Nyugaton a helyzet változatlan — — — — — „ 163.—
- Munk Arthur: A nagy káder „ 164.—
- Fábán Béla: Hat ló 40 ember „ 136.—
- Ludwig: Julius 14. — — — — — „ 228.—
- Arnold Zweig: Grisa őrmester I—II. kötet — — — — — „ 216.—
- Kessel: A repülőtszít — — — — — „ 108.—
- Ilya Ehrenburg: Moszkvai sikátor — — — — — „ 108.—
- Révész Béla: Egyedül mindenkivel — — — — — „ 123.—
- Földi M.: Kezdődik újra minden — — — — — „ 238.—
- Jack London: A mayák kincse „ 198.—
- Oppenheim: A fekete pásztor „ 54.—
- Renard: Flechambeau urból bacillus lesz — — — — — „ 54.—

Kapható az „Uj Kelet” könyvosztályában.

Férfi és fiuruha áruház

CLUJ, Calea Regele Ferdinand 2/a. UR SZABÓ SÁG

Szeresés

(Sighet-M) Az Uj Kelet napok történelmi eseményeknek követélegzett Már biztosra vette féktelen ant bizonyos idő szünni.

De a megagítátorok mánius 8-án, Öfólásának napjukat némilegden a régi n szek és a tan sán 300 paras tak, uszította legközelebb m várt diákségi szabadulni a z

A szünni n moly aggodal ban. Mert nem fanatizált para különböző po riasztó hírek é Jódból és meg Agitátorok jár ják a minden legesodálatsal falvakban is, a merték az an megjelenik Za Constantin Dan ság máról-hol lelkében termék lölet konkolya.

Ezek a sajj készítették arra vezetőit, hogy hívják össze a községek képvis A visói im résztvettek a mojszui, leordina trai, szacsali, d liai hitközségek

Az előadók rá folytonos félelel marosi zsidóság eddig a legnagyobb egymással, ma parasztság az a dóság meg a raj ben elhagyja m legiszonyabb zül

Kitünt tovább antiszemita a kalmazott sejtren nak és szervezet az egyes hatóság táció elfojtása er balul ütött ki. Ig előtt, még június tanfelügyelőség a nitókat szabads tanitók tovább hogy minden kö sek, minden pe töltik.

Rámutatnak mé lenségre is, hogy falvakban ex-lex ság nem érintkez adások nem fizé állandó lesbenáll szont a román sa izgat és agitál.

Herskovits Ab szigeti hitközség latára a konferen nagyobb szabásu jő tásat, melynek fé mennyi mármaro

Morari

Govora-fürdön helyen kiadó szobák olcsó

Viz minden szo

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő Str. 11. Junie 12.
Cikkeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Gyilkos, aki előre ülte le büntetését

Franciaország kriminológusait egy, a büntetőjogban páratlanul álló eset foglalkoztatja. Néhány évvel a háború után egyik vidéki francia városkából eltűnt egy kereskedő. Hozzá tartozóinak fáradszorgos kutatásai, a hatóságok nyomozása eredménytelen maradt. Az a vélemény alakult ki, hogy az eltűnt kereskedő gyilkosságot áldozata lett. A gyanu egy szomszédra irányult, akivel az eltűnt már esztendő óta hadilábon állott. A szomszéd ingadozó vallomást tett, a gyanu vádja súlyosodott és a vádlottat gyilkosság büntetése miatt nyolc évi kényszermunkára ítélik.

Teltek-multak az esztendők, a szomszéd egy pillanatra sem szűnt meg ártatlanságát hangoztatni és már-már vége felé járt a büntetés, amidőn egy szép napon megjelenik a városkában a halott, elmondva, hogy nagy üzleti veszteségei nyomtak vándorbotot a kezébe. A megvádolt szomszédot sűrű bosszúkeresések közepette szabadlábra helyezik. Ez azonban nem elégzik meg a hatóságok kimagyarázkodásaival és abban a szent meggyőződésben, hogy a másik csak azért tűnt el a városkából, hogy őt a börtönbe juttassa, egy szép napon meglesi az uccán és meggyilkolja, de most már amugy isten igazában. A hatóságok természetesen elrendelték azonnali letartóztatását. A gyilkos vállalat vonogatta:

— Miért akartok ti tulajdonképpen letartóztatni engem?

— Megöltél egy embert!

— Na és?

— El kell vennem ezért büntetésedet.

— En már elvettem a büntetésemet az ő megöléséért. Kétszer csak nem fogok egy emberért ülni!

A szokatlan eset felett szenvedélyes vita indult meg francia büntető jogászok köreiben. A vélemények természetesen megoszottak. Az egyik csoport azt állítja, hogy a gyilkost nem lehet bíróság elé állítani, miután már előzőleg elvette büntetését a gyilkosságért, a másik oldalon viszont hangoztatják, hogy az előzőleg elkövetett jogi tévedés nem prejudikál a tényleges gyilkosságért kijáró büntetés felett. A vita a szembenálló táborok között egyre hangosabb és erőteljesebb lesz, a büntetőjogi tudomány nem kisebb dícsőségére.

— *Avigdor Hameri a kolozsvári WIZO szezonzáró délutánján.* A kolozsvári WIZO szerda délután 5 órakor tartja meg ünnepélyes keretek között szezonzáró fagyalt-délutánját. Ezzel a rendezvénnyel a WIZO-ba tömörült kolozsvári lelkes zsidó asszonyok cionista munkásságának egyik igen eredményes és munkától lüktető periódusa zárul le. A szezonzáró rendezvény fényét nagy mértékben emeli az a körülmény, hogy a WIZO-nak sikerült előadól megnyerni *Avigdor Hamerit*, aki „Palesztina az anyarszág” címmel tart előadást.

— *A cseh miniszterelnök lapja állást foglal Briand pánerópai terve ellen.* Prágából jelentik: A Venkov, Udrzall cseh miniszterelnök lapja Briand pánerópai tervével kapcsolatban állást foglal a terv ellen. Azt írja, hogy az államok elvesztenék a döntést önmaguk sorsa felett és megszűnnének politikai egységet és államot alkotni, ezért a terv elfogadtatása nem kívánatos és valószínűtlen.

— *A női szépség titka nem a kozmetikumokban, hanem az egészségben, életérőben rejlik.* Ude arcszint kap, ráncoktól mentes, telt lesz a képe, ha reggelire, uzsonnára Ovomaltine természetes erősítő tápszert használ.

— *Oriási zivatarok Középfraanciaországban.* Párizsból jelentik: Középfraanciaországban ma óriási zivatarok és felhőszakadások vonultak át. Számos út- és vasutvonal használhatatlanná vált. Több folyó kilépett medréből s nagy területet árasztott el. A Champagne déli részén, Aube departamentben a szőlők nagy károkat szenvedtek. Auxerre város közelében hat falut az árvíz elvágtott a külvilágtól.

Dawes londoni amerikai követet rádió útján kérték fel arra, hogy vállalja el Chicago diktátorságát

Dawes megfontolás tárgyává tenné a felkérést. A tábornok feladata a gonosztevők letörése volna

London, június 16. A Chicago Tribune című amerikai lap rádióbeszélgetést folytatott Dawes tábornok londoni amerikai nagykövettel, melynek során kérdést intézett hozzá aziránt, hogy ha hivatalosan felkérnék Chicago diktátornak, elhagyja-e állomáshelyét, hogy a diktátorságot átvegye. A nagykövet azt a választ adta, hogy

ilyen felkérés esetén a dolgot komoly megfontolás tárgyává tenné.

Dawesnek Chicagóban természetesen az lenne első és főfeladata, hogy a világvárost erélyes eszközökkel megtisztítsa a gonosztevőktől, kiknek rémuralma évek óta szinte kibírhatatlanul teszi az életet és állandó veszélyt jelent a személyi biztonságra.

Személyvonat és autóbusz halálosvégü összeütközése

Krajova mellett egy autóbust, Braila mellett egy kocsit gázolt el a vonat az elmúlt éjszaka

Bucuresti-Bukarest, június 16. (Az Uj Kelet tudósítójától). Krajova közelében az elmúlt éjszaka súlyos vasúti katasztrófa történt. A Bukarest felé haladó személyvonat Spineni állomás közelében elütött egy, a pályatesten áthaladó autóbust, amely zsufolásig telve volt utasokkal. Az autóbust Stan Ilescu polittechnikai hallgató tulajdonát képezte. Az utasok közül Gheorghe Paul meghalt, két másik utas haldoklik, tizenhaton pedig súlyos sérüléseket szenvedtek.

Ugyancsak tegnap Braila közelében történt hasonló természetű szerencsétlenség. A bukarest-galaci gyorsvonat elütött egy, a pályatesten áthaladó szerkezet, amelynek tulajdonosa, Neculaie Leciu a szerencsétlenség következtében szörnyethalt. A vizsgálat megállapította, hogy a katasztrófaért a vasúti őrt terheli a felelősség, aki elmulasztotta lebecsülni a sorompót.

Elhangzott a vádbeszéd a „fekete autós” banditák perében

Az ítélet kihirdetése holnap este várható

Turda-Torda, június 16. (Az Uj Kelet tudósítójától). A „fekete autós” banditák bűnperének főtárgyalását ma reggel folytatta a tordai törvényszék. A tárgyalás mindvégig hatalmas közönség jelenlétében és igen izgalmas hangulatban folyt.

Amint lapunk legutóbbi számában közöltük, a szombati tárgyaláson vette kezdetét a tanúk kihallgatása. A szombati tanuvallomások a Somogyi által elkövetett gyilkosságra vonatkoztak. A mai tárgyaláson azokat a tanukat hallgatták ki, akik a banditák által végrehajtott betörésekre vonatkozólag tettek vallomásokat. A tanúk vallomásai nagyjából azt a vád számára bírtak jelentőséggel és rávilágítottak a bűnténynek egész sorozatára. A tanúkihallgatások a késő délutáni órákig tartottak, majd a vádlottak éltek a zárószó jogával.

Somogyi Ferenc, a „fekete autós” banditák vezére megtörtén lépett a törvényszéki tanács elé. Ismét kifejtette, hogy *Konec* meggyilkolásában nem érzi magát bűnösnek, mert verkedés következtében halt meg és nem akarta őt megölni. Hangoztatta továbbá, hogy a beregszászi Duna-

bank kirablásában is ártatlan, ennek dokumentálására felsorakoztatta azokat az érveket, amelyeket az első tárgyaláson előadott.

A többi vádlottak következtek ezután, akik az enyhítő körülmények figyelembevételét kérték a törvényszéktől. *Gáspár* újra szánalmat igyekezett kelteni maga iránt, *Csepregi* és *Banciu* pedig ártatlanságukat hangoztatva, felmentésüket kérték.

Ezután dr. *Ghisiu* főügyész hatalmával: vádbeszédben sorakoztatta fel a vádlottakat nagy bünlajstromát és rámutatott arra, hogy azok párjukat ritkítják a bűnkronikában. Részletesen kifejtette, hogy Somogyi Ferenc a legelvetemültebb banditák típusa és vad ösztönei nyilvánultak meg bűncselekményeiben. Ezután sorra vette a többi vádlottakat és hosszasan analizálta a gyilkosságban és a betörésekben játszott szerepüket. Az ügyész vádbeszédének konkluziójában kérte az összes vádlottak súlyos megbüntetését.

A vádbeszéd után a védők emelkedtek szólásra. A védőbeszéd a késő esti órákban még folytak. Ítélet kihirdetés holnap este várható.

— *Energiai világkongresszus Berlinben.* Berlinből jelentik: Hindenburg elnök fővédnöksége alatt holnap délelőtt nyílik meg Berlinben az energia világkongresszus, amelyen 47 államból több mint kétezer külföldi delegátus jelenik meg. A kongresszus üléseit a birodalmi gyűlés üléstermében fogják tartani. A külföldiek túlnyomó többsége már Berlinben tartózkodik.

— *Eljegyzés.* Köstenbaum Ilonkát Nagykárolyból eljegyezte Klein Samu Nagyváradon.

— *Megszavazták az új amerikai vámtörvényt.* Washingtonból jelentik: A szenátus által elfogadott új amerikai vámtörvényt ma a kamara is megszavazta s most jóváhagyás végett Hoover elnök elé terjesztik.

— *Orvosi hír.* Dr. Boskovics Henrik a Baselen megtartott fül-, orr- és gégeorvosi kongresszusról visszaérkezett.

— *Wesztfáliai ultra indult a Zepelin.* Berlinből jelentik: A Graf Zepelin ma reggel nyolc órakor weszfáliai ultra indult. Délután öt órakor a léghajó leszállt Münster repülőtérén, ahol óriási néptömeg várta. A léghajó holnap a délelőtti órákban már újra Friedrichshafenben lesz.

— *A jó nyári cipő könnyű, szellős, rugalmas és simulékony legyen.* Ügyeljünk a Dorco védjegyre!

— *Roland Ruth visszatér a filmhez.* Newyorkból jelentik: Roland Ruth, a tíz évvel ezelőtt igen népszerű filmszínész, számos Wildwest-történet és detektívfilm női főszereplője, elhatározta, hogy visszatér a filmzéshez. A nagy vagyont szerzett színész az utóbbi években tőzsdei üzletekkel és telekértékesítéssel foglalkozott s Los Angeles egyik legjobban menő diszponens és közvetítő vállalatának volt tulajdonosnője. Ugy látszik, megunta az üzleti tevékenységet s visszatér a művészetekhez, amelynek vagyonát alapjait köszönheti. Roland Ruth több filmgéppel folytatólag tárgyalásokat.

— *Meghalt Léb Hermann.* Kolozsvár zsidóságának érdemes, jótékonyaságáról és nemes emberbaráti aktivitásáról ismert tagja, Léb Hermann, a „Helebon” enkkorkagyár tulajdonosa halt meg Bécsben még e hónap hatodikán. A halálát jelző sürgőnyt azonban hozzátartozói nem kapták kézhez és a holttestet csak vasárnap hozta haza a megboldogult sógora, Léb Sámuel. Oriási részért mellett temették vasárnap az ortodox zsidó temetőben. Erdemeit Glasner Akiba főrabbi, Lichtenstein, Strohl és Löwy Mór rabbi méltatták megindító gyászbeszédekben. Léb Hermann mindössze ötven évet élt. Feleségén kívül két leánya és kiterjedt, tekintélyes rokonság gyászolja.

— *Kettős halalos szerencsétlenség Bethlen István birtokán.* Budapestről jelentik: Bethlen István magyar miniszterelnök somogy megyei birtokának halastaván kettős halalos szerencsétlenség történt. Illya István ispán hínáros helyen a csónakból a tóba ugrott, hogy megfürödjék s fuldokolni kezdett. Molnár János fiatal legény a partról az ispán segítségére beuszott a tóba és el is érte, de nem tudta kimenteni a hínárból, sőt mindketten eltűntek a tó vizében. Holttesteiket később feldobta a víz.

— *Egy osztrák műselyemgyárat a konkurrensai gyújtottak fel.* Sanct-Pöltenből jelentik: Az ottani műselyemgyárban óriási tűz pusztított. A kár 300 ezer shilling. Megindult a vizsgálat a tűz okának kiderítésére. Az a gyanu merült fel, hogy a gyárat a konkurrensai gyújtották fel, miután a gyár műselyemgyártási titkát nem tudták sehogy sem megszerezni.

Benes cseh külügyminiszter Pozsonyban megalakítja pártjának magyar frakcióját

Pozsony, június 14. A pozsonyi lapok beavatott helyről rendkívül érdekes és az utódállamok politikai életében eddig páratlanul álló készülő politikai eseményekről számolnak be. A hiradás szerint Benes cseh külügyminiszter Pozsonyban meg akarja alakítani pártjának, a radikális szocialista pártnak magyar frakcióját. Tudvalevő ugyanis, hogy Benes pártja, bár nem csatlakozott a szocialista internacionáléhoz, csehországi viszonylatban nemzetközi alapon áll s így nem tartja lehetetlennek, hogy a demokratikus és progresszív magyar elemek éppúgy csatlakoznak majd pártjához, mint ahogyan a csehországi német progresszivek is csatlakoztak.

Benes cseh külügyminiszter pártja magyar szekciójának alakuló gyűlése június 20-án lesz. Hogy az alakulásra milyen komoly előkészületek folynak, azt az a körülmény is bizonyítja, hogy a miniszter pozsonyi politikai barátai a párt részére meg akarják vásárolni az egyik pozsonyi napilapot, de mert az erre irányuló tárgyalások eredménytelenek maradtak, elhatározták, hogy Pozsonyban új magyar lapot indítanak a párt eszméinek és érdekeinek propagálására.

Milyen legyen a modern irodaüzem?

Megmutatja Raith Tivadar!

Az irodaüzem racionalizálása

című két kötetes könyve.

Ara 391 lej

az UJ KELET könyvostályában

— *Családi dráma* stről jelentik: A szaban tegnap Pfeister, aki házastársát összeveszedeés kö segitségével csontait, hogy hagyja ot erre egő benzin bört a ruhaneműre és sikoltozár. Zeigl Jeromos háffeifer Róth ekkor a benmaradó né ajtót. A bezárt ehezen tudtak kimoly égési sebek ki közben elment ent jelentkezett a.

— *Családirtás* fét mból jelentik: Selunkás a mult éjjel ndós feleségét, 9 éves kisfiát. A gya tta végre, hogy z gyilknek egészen a gya a nyakát. A tu, aki az anyj predt, sikerült ceájg üldözöt ap külni, majd viss aját torkát is átv szben az ágyban, agy vértócsában etének oka feltéke

— *Meghalt a buda jdonosa.* Budapest gyar főváros egyik olt Max Meinhard jdonosa, aki mind jabb ötletekkel lep yó közönséget és eresettebb szórakol ol Parkot. A jóke ardt vasárnap szit alt és halála széles szvévet.

— *Romboló szélv gyékén.* Barcelonáb ornékén hatalmas akadás pusztított aban 250 kéményt yéken több évtíz yökereztől. A vas at órai időtartamra vasutvonalat tele k el. Az alacsony egyedek házait a telyenkint egy mé körül. A mentési ntak.

— *Herceg, vagy ol jelentik: A bün ott Woy Stanislaw as bűnperével, aki smelten közökir etett el. Legutóbb apieha hercegnék üntetésének kitölté eha herceg szerej róság előtt állha zon állaspontján, l a hercegi címet zerinte rövidítése a litja, hogy nagya ky uralkodó herce kkból a carizmus salád kivándorolt ésőbb Miklós car t esztáiban részestül rorsországa. A r éreben a fő tárgyal*

— *Egy oldanbu apott egy repül* berlinből jelentik: oldanburgi Hinde gyik hallgatója er den városától, b ruált rakétát kilöh ökészülékkel és fé ak el és a napok ak. Szakkörökben zének a kísérlethe yözödvé, hogy na jövő repülésének yában. A rakéta ülső területen eng

— *A vesérak visszae ik:* A „Deutsche Kö ladási helyei a vasá roták el. Az árak ató erővel bír az ö ta történt vételekr asnál a bányáizem árkát, a felárúnál A finompléh és cső sőknekem előtt állu

COLLA SUM.

visszatér a filmhez. Roland Ruth, a népszerű filmszíves Wildwest-történet és szereplője, elhatározta filmzéshez. A nagy színész az utóbbi hetekkel és telekérté...

Hermann. Kolozsvár mes, jótékonyaságáról ráti aktivitásáról is Hermann, a „Heleben” rajdonosa halt meg hónap hatodikán. A önynt azonban hozzá...

ilos szerencsétlenség történet. Budapestrol István magyar mgyemgyei birtokának halalos szerencsétlen...

Romboló szélvihar Barcelóna környékén. Barcelónából jelentik: A város környékén hatalmas szélvihar és felhőszakadás pusztított.

Herceg, vagy nem herceg. Berlinből jelentik: A büntetőtanács foglalkozott Woy Stanislaw lengyel erdőművelés bűnével.

Aviz — Értésítés. A „Gránicerul” vállalat autobusz járatai a következő időkben közlekednek: 1936 május hó 26-tól Cluj—Baia-Mare—Sighet

Aviz — Értésítés. A „Gránicerul” vállalat autobusz járatai a következő időkben közlekednek: 1936 május hó 26-tól Cluj—Baia-Mare—Sighet

Aviz — Értésítés. A „Gránicerul” vállalat autobusz járatai a következő időkben közlekednek: 1936 május hó 26-tól Cluj—Baia-Mare—Sighet

Aviz — Értésítés. A „Gránicerul” vállalat autobusz járatai a következő időkben közlekednek: 1936 május hó 26-tól Cluj—Baia-Mare—Sighet

Aviz — Értésítés. A „Gránicerul” vállalat autobusz járatai a következő időkben közlekednek: 1936 május hó 26-tól Cluj—Baia-Mare—Sighet

Családi dráma Budapesten. Budapestrol jelentik: A Conti uca 7. számú házban tegnap Pfeiffer Roth Lajos házastest, aki házastros természetü ember, összeveszett a feleségével.

Családirtás féltékenységből. Prenzből jelentik: Schmiadt Otto 33 éves munkás a mult éjjel meggyilkolta 32 éves feleségét, 9 és 4 éves leányait és 1 éves kisfiát.

Meghalt a budapesti angol park tulajdonosa. Budapestrol jelentik: A magyar főváros egyik jellegzetes alakja Max Meinhardt, az Angol Park tulajdonosa, aki minden évben újabb és újabb ötletekkel lépte meg a mulatni vároközönséget és Budapest egyik legkedveltebb szórakozóhelyévé tette az Angol Parkot.

Romboló szélvihar Barcelóna környékén. Barcelónából jelentik: A város környékén hatalmas szélvihar és felhőszakadás pusztított.

Herceg, vagy nem herceg. Berlinből jelentik: A büntetőtanács foglalkozott Woy Stanislaw lengyel erdőművelés bűnével, aki a vádirat szerint méltelen közokirathamisításokat kötetett el. Legutóbb azért ítélték el, mert apia hercegnek adta ki magát s büntetésének kitöltése után is mint Saheha herceg szerepelt.

Egy oldanburgi diák engedélyt kapott egy repülőgépre. Berlinből jelentik: Karl Poggensee, az oldanburgi Hindenburg műegyetem egyik hallgatója engedélyt kért Golzden városától, hogy az általa konstruált rakétát kilőhesse.

A vasárak visszaesése. Berlinből jelentik: A „Deutsche Kohstahlgemeinschaft” hadászati helyei a vasárak esőkkéntését hártották el. Az árak csökkentése visszaható erővel bír az összes június elseje óta történt vételekre.

Ügyeljen az egészségére! Megóvja Önt a nemibetegségtől!

KÖZGAZDASÁG

A magyarországi fogyasztó adót fog fizetni a gabonatermelőknek

Budapest, június 16. Mint ismeretes, a magyar kormány gabona- és kenyéradó bevezetését tervezi, amely a fogyasztók újabb óriási megterhelését jelenti. A javaslat az ugynevezett bolletta-rendszer szerint vezeti be az adót és a kormány már a jövő héten be akarja terjeszteni a törvényjavaslatot.

külföldi propagálására, 3 pengő 20 fillért pedig a termelők kapnának. A termelők olyan formában fogják ezeket az összegeket megkapni, hogy prémiumot kapnak a gabonatermelésért. A 4 pengő 80 fillérből fogja a kormány azokat a veszteségeket fedezni, amelyek oly módon állnak majd elő, hogy a magyar gabonát a külföldön az ottani árakon fogják eladni.

A tavalyinál is jobb termésre van kilátás ebben az évben

Egész Európában kedvezők a termés kilátások

(Bucuresti-Bukarest, június 16. Az Uj Kelet tudósítójától). A földművelésügyi minisztérium statisztikai osztályának jelentése szerint a bevetett területek helyzete a következő:

2882 ezer hektár buza, 356 ezer hektár rozs, 1831 ezer hektár zab, 117 ezer hektár árpa.

A május végén eszközölt számítások szerint a földművelési minisztérium a következő termésre számít: 33 millió 600 ezer mázsa buza, — az elmúlt évi 27 millió 500 ezer mázsával szemben. 4 millió 500 ezer mázsa rozs. (Az elmúlt évben: 3 millió 400 ezer mázsa). 24 millió 700 ezer mázsa árpa. (Az elmúlt évben: 27 millió 400 mázsa. 13 millió 200 ezer mázsa zab. (Az elmúlt évben: 13 millió 600 ezer mázsa).

Amint a fentebbi számokból kitűnik, búzában és rozsban az elmúlt évinél jóval kedvezőbb termésre van kilátás. A kedvező időjárás minden tekintetben igazolja a hivatalos körök optimizmusát.

A földművelésügyi minisztérium információi szerint Olaszországot és Franciaországot kivéve, egész Európában kedvezők a termés kilátások. Csak nem mindenütt az elmúlt évinél jobb termésre van kilátás. Az Egyesült Államokban és Kanadában ezzel szemben a közepesen alóli termést várnak, míg Argentínában a termés kilátások a lehető legkedvezőbbek. Magyarországon kielégítőnek mondják az ez évi termés kilátásait. Különösen jó termésre van kilátás Spanyolországban és Bulgáriában.

A pénzügyminiszter újabb adó-offenzívára utasította a pénzügyigazgatóságokat

Bucuresti-Bukarest, június 16. (Az Uj Kelet tudósítójától). A pénzügyminisztérium távirati megkereséssel fordult az összes pénzügyi vezérfelügyelőkhez. A minisztérium felhívja a felügyelők figyelmét arra, hogy az elmúlt hat hónapban az állami inkasszó menete selyos kívánivalókat hagyott maga után, annak a látszatát kelte, mintha a pénzügyigazgatóságok minden ellenőrzés és iniciatíva nélkül dolgoznának ezen a téren. A pénzügyminisztérium személyileg és egyénileg is felelőssé teszi a pénzügyi felügyelők a kerületükbe tartozó adóhivatalok működéséért.

vább, hogy a szesz, petróleum és cukor gyárakban az ellenőrzés ugyszólván teljesen megszűnt. Epegn ezért a minisztérium figyelmezteti a felügyelőköt, hogy amennyiben ezen a téren változás nem következik be, úgy a minisztérium kénytelen lesz megvonnai a megbízatást azoktól a tisztviselőktől, akik nem teljesítik kötelességüket. A minisztérium elvárja a felügyelőköt, hogy odaadó munkát fognak kifejtteni a költségvetési előirányzatok realizálása érdekében.

Ezzel egyidejűleg a pénzügyminisztérium körrendeletben fordult az ország összes pénzügyigazgatóihoz, megállapítva, hogy az eddigi rendeleteket a pénz-

Aviz — Értésítés

A „Gránicerul” vállalat autobusz járatai a következő időkben közlekednek: 1936 május hó 26-tól Cluj—Baia-Mare—Sighet

Indul				Cursa				Érkezik			
I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
630	14	—	—	Cluj	—	—	—	1030	—	—	1730
830	1530	—	—	Gherla	—	—	—	830	—	—	1530
9	16	—	—	Dej	—	—	—	8	—	—	15
10	17	—	—	Baia-Mare	—	—	—	7	—	—	14
11	18	—	—	Somcuta-Mare	—	—	—	6	—	—	13
12	19	14	5	Baia-Mare	5	18	10	5	18	10	12
—	—	15	6	Seini	—	17	9	—	17	9	—
—	—	16	7	Negresti	—	16	8	—	16	8	—
—	—	17	8	Câmpulung	—	15	7	—	15	7	—
—	—	18	9	Sighet	—	14	6	—	14	6	—

Cluj—Dej—Bistrita

Indul			Cursa			Érkezik		
I.	III.	II.	I.	III.	II.	I.	III.	II.
6	11	16	Cluj	—	—	10	15	18
730	1230	1730	Gherla	—	—	830	1330	1630
8	18	18	Dej	—	—	8	13	16
9	—	19	Beclean	—	—	7	—	15
10	—	20	Bistrita	—	—	6	—	14

Indulás a főpostától! Jegyek előre válthatók a Hotel Astoria, New-York, Central, Transsyvania Bistriten a Hotel Hoffmann. Szigeten a Hotel Korona portáinál. Kirándulásra alkalmi autobuszok, valamint auto-taxik bármikor megrendelhetők irodánkban Kolozsvár, Piața Stefan Cel Mare 4. — Telefon 8—44.

ügyigazgatóságok nem hajtották lelkiismeretesen végbe. Egyes pénzügyigazgatóságok területén viszont előfordult az, hogy a pénzügyminisztérium utasításait az alantas végrehajtó közegek az adófizetőkkel szemben olyan terror kifejtésére használták fel, amely a szabotálással egyenértékű. A körrendelet bejelenti, hogy ez az utolsó távirat, amelyet a minisztérium a pénzügyigazgatóságokhoz intéz. Amennyiben a pénzügyigazgatóságok ennek ellenére sem tesznek eleget kötelességüknek, úgy szigorú szankciók fognak következni.

A cseh szlovák cukorgyárak osztalékai. Prágából jelentik: A brünni cukorgyár igazgatósága, amely az utolsó négy évben nem fizetett osztalékot, szombaton megtartott mérleggyűlésen elhatározta, hogy ezidén folyósítani fogja a dividendákat és javasolta, hogy ezutal 7 és fél százalékot, vagyis részvényenként 15 csehkoronát fizessenek. A legutóbbi osztalékot 1924-ben fizették és pedig 30 cseh koronát. A slapanitzi mezőgazdasági cukorgyár ezidén 12 százalékos osztalékot fizetett, vagyis 48 csehkoronát, ugyanannyit, mint az elmúlt évben.

A kolozsvári iparkamara üdvözli Károly királyt. A kereskedelmi és iparkamara a folyó hó 15-én tartott hódoló igazgatótanácsi ülésen a következő szövegű táviratot küldte Öfelsége II. Károly királynak: A cluji kereskedelmi és iparkamara folyó évi június hó 15-én tartott ünnepélyes közgyűlésen a legnagyobb lelkesedéssel vette tudomásul Királyi Felséged trónralépését és a Cluj, Somes, Turda, Sălaj és Násaud megyék kereskedői és iparosainak képviselőiben biztositja Felségedet teljes bizalmáról és mély alattvalói hódolatáról. Meg vagyunk győződve, hogy Királyi Felsége uralkodása alatt rövid időn belül országunk gazdasági helyzete újból fel fog virágozni mindannyiunk örömeire. Eljen a Király! Eljen az Uralkodó-ház!

Uj iparendéylek. A kolozsvári elsőfokú iparhatóság az elmúlt hó folyamán a következő új iparendéyleket adta ki: Boros Ferenc cipész, Reiser Jenőné órász, Főry Lajos mechanikus, Török István szabó, Moskovits Ida divatszalon, Nedesan János fényképész, Koman János mechanikus, Gottlieb Frigyes szabó, Jagamos Sándor kövező, Stan György vendéglős, Müller Gyula kávéház, Rátz Károly építész, Cibula Adolf bodega, Özv. Révész Ferencné tejcsarnok, Badescu Aurel vendéglős, Tremba József építőmester, dr. Nieman Lajos és Moldován Antal építőmester, Katz és Bernát gyarmatarukereskedés, Eliás Rózalia tejkereskedés, Ürmössy Ilona kereskedelmi ügynökség, Muresan és Ghibu gyümölcskereskedés, Boskovics Gyula edénykereskedés, Auch Elena vegyeskereskedés, Klein Márton kereskedelmi ügynökség, Eicher András kereskedelmi ügynökség, Banca Piescubank, Vicol Aurélia kenyérkereskedés, Simonetti Virgil borkereskedés, Kovács Eszter zöldségkereskedés, Léb Malvina textilkereskedés, Muresan Mária divatkereskedés, Farkas Sámuel szőnyegkereskedés, Munt्यान Mária butorkereskedés.

Apróhirdetések

Bel- és külföldi szabadalmat kieszaközöl és értékesít. Vállalja szabadalmazott áruk forgalombahozatalát. Vass A. szabadalmi ügyvivő Cluj, Strada Dragalina 130.

INTELLIGENS né, jól főz, elmenne zsidó családkhoz házvezetőnének. Érdeklődni Kiss-utca 22. sz. alatt.

PÉNTEK DÉLUTÁN a Reg. Ferd.-uton a Boldog-utcaig elveszett egy rövid barnás nyakboa. Kéretik a szives megtalálót a Boldog-utca 3. szám alá eljuttatni sziveskedjen, illő jutalomban részesül.

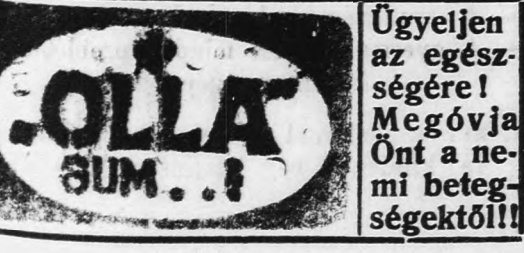
Nagy ládák eladó. Cim a kiadóban.

SCHWARTZ IG-NÁCNE orth. közer VEGETARIUS ET-TERMÉ és tejcsarnok Reg. Ferdinand (Wesselényi-utca) 10. szám alatt megnyit. Ugyanott naponta friss tehén és bivalytej, ugyasint naponta frissen készített tejszín, tejföl vaj és turó kapható. Öcsecsemőknek és betegeknek állandóan egy tehéntől fejt tej is kapható házhoz szállítva is.

Tulajdonozott raktárakozott üzemiállású és mi-ait gyári árcs alul ki-árusítja Hecht Kalapüzem Cluj, Calea Regele Ferdinand 30. sz., a nagy vashid mellett.

Egy nagy álló ír-asztal szekrényvel eladó. Cim a kiadóban.

Legyen irodaüzem? Raith Tivadar; odaüzem alizálása 391 lej könyvoztályában

SPORT

Kedd reggel indul a válogatott csapat
Montevideóba

Bukarestből jelentik: Románia válogatott csapata keddtől reggel indul Bukarestből Montevideóba, ahol részt vesz a futball világbajnokságban. Románia csapatának részvételét eleinte bizonytalanná tette a játékosok szabadságának kérdése, amelyet Miklós herceg intervenciója következtében sikerült megoldani. A válogatott csapat zömét temesvári játékosok alkotják, akiket néhány bukaresti, egy csernovici és egy aradi játékos egészít ki. Eszerint Románia a következő összeállítású csapattal vesz részt a montevidói küzdelmekben: Lapusneanu, Steiner—Bürger, Eisenbeisser—Vogel—Rafinszky, Kovács—Desu—Vetzer—Stanciu—Barbu.

A csapat jó játékerőt képvisel. Az eredeti program értelmében a csapat keddtől reggel indul el a fővárosból Temesvárra. Itt rövid pihenőt tartanak, majd Genbe utaznak, ahol egy napot töltenek el. Itt lesz a behajózás is a Conte Verde gőzösre, mely Villafrancában a belga és francia csapatokat is felveszi. Az európai zóna elhagyása előtt a Conte Verde még Barcelonában is kiköt, ahol a csapatoknak egy nap áll rendelkezésre a város meglátogatására. A román expedíciót egyébként Montevideóban az ottani román kolónia nagy örömmel várja és miként egy montevidói távirat jelzi, az Uruguayban élő románok a csapat teljes kényelmét biztosították és gondoskodtak minden szükségletük kielégítéséről.

BELFÖLDI EREDMÉNYEK

Kolozsvár. Románia—KMSC 4:1 (1:0). A barátságos mérkőzést a Románia csapata nyerte meg fölényes játékkal. A Romániában bemutatkozott nagyváradi játékosok: Török és Székely első szereplése nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. A győztes csapatból különösen Dehelean játéka magaslott ki, mellette Istvánfy I., Novac, Florea és Cipoián nyújtottak kiváló játékot. A tartalékkal szereplő munkáscsapatból Kriehoffer és Tosan kapus nyújtottak elsőrangú. A csapat többi tagjai szürke játékot produkáltak. A Románia góljait Istvánfy I. (2) és Török lökték, egy pedig öngól volt. A KMSC vigaszgólját Szász rugta.

Bukarest. Juventus—Jugoszlávia Belgrad 1:1 (0:0). Wetzler és Rolici a góllövők. Vogl és Wetzler fényes játéka eredményezte a bukaresti csapat szép sikerét a nagyszerű jugoszláv ellenfelel szemben. A román bajnokság góljait Wetzler lökte. 3000 néző.

A belgrádi Jugoszlávia szombaton 7:0 (4:0) arányban győzött az Unirea Tricolor ellen.

Nagyvárad. KAC—NAC 1:1 (0:0). A KAC jó benyomást keltett, a NAC nem bírt a pompás védelemmel.

Törökvis, Crisana kombinált—Banat 4:1 (0:0).

Arad. Arad—Temesvár válogatott 4:1 (0:0). A temesváriaknak kezd a 4:1-es eredmény az idegeikre menni. Az elmúlt heti két vereség után, egy a válogatott, mint a Banatul újból ilyen arányú vereséget szenvedtek.

Unirea—Frontiera 3:0 (1:0). Selejtező. Az aradi kerület az eddigi 10 csapat helyett csak nyolcat hagy meg az első osztályban. Az első osztály négy utolsó és a II. osztály két első helyezettje ezért selejtező meccseket vívnak és a két első helyezett jut majd be az I-be.

Torda. Üveggyár—Frontiera (Gyulafehérvár) 5:0 (2:0). Bíró: Steinhübel. A gólokat Adorján, Székely (2) és Coma lökték.

Üveggyár II.—TMSC II. 5:1 (3:1).

Külföldi sportesemények

Debrecen. Boecky—Ferenyváros 4:2 (1:0). A magyar kupa elődöntőjén a debreceni csapat két gólarányos győzelmet aratott a Ferenyváros fölött. A győztes csapat góljait Semler és Teleki lökték. A kupadöntőt a Boecky a Bástyával fogja megvívni.

Prága. Csehszlovákia—Spanyolország 2:0 (0:0). A cseh csapat Hojer tizenegyesével és Swoboda pompás löléssel győzte le a nagynevű ellenfelet, amelynek kapuját a világhírű Zamora védte. A mérkőzést 25 ezer főnyi közönség nézte végig. Bíró: Langenus (Belgium).

Bécs. WSC—Sportklub der Postangestellte 2:1.

Rapid—Slovan 3:3 (1:0).

Hakoah—Galata Konstantinápoly. 1:0 (0:0).

Bécs: A Parkklub teniszversenyén a francia Borotra 7:5, 6:4 arányban győzte le az osztrák Mateykát.

A Davis-kup elődöntők eredményei:

Milano. Az olasz- ausztrálai mérkőzés első napján az olaszok vezetnek 2:0 arányban. A férfi párost azonban Ausztrália nyerte meg s ezzel a mérkőzés állása: 2:1 Olaszország javára.

Prága. A cseh-japán Davis-kup elődöntő első napjának legnagyobb szenzációja, hogy a cseh Menezel 9:11, 6:3, 7:5, 6:1 arányban legyőzte a japán Haradát. A japán Otha 6:4, 4:6, 6:4, 7:5 arányban győzte le Cozeluht. A japán-csehszlovákiai mérkőzés je-

Jugoszlávia 3:2-re győzött Magyarországgal elleni teniszmérkőzésen Szegedről jelentik: A jugoszláv-magyar teniszmérkőzést, melyen a magyarok részéről a második garnitúra szerepelt, a jugoszlávok nyerték meg 3:2 arányban. Részletes eredmények:

Silbersdorff magyar—Radovic 6:0, 6:4, 3:6, Schäfer jugoszláv—Zichy gr. 7:5, 4:6, 6:3. Radovic, Schäfer—Csermák, Zichy gróf 8:6, 6:2, 7:5. Gróf Zichy—Radovic 6:2, 6:3, 4:6, 6:4. Schäfer—Silbersdorff 6:1, 6:0, 6:4.

Krakko. Lengyelország—Ausztria 3:1 (2:0). Nemzetközi labdarúgó mérkőzés az amatőr Európa-kupáért.

A német birodalmi labdarúgó bajnokság elődöntői. Lipse. Hertha—IFC Nürnberg 6:3 (3:3). Duisburg. Holstein Kiel—Drezdener Sportklub 2:0 (0:0).

Stockholm. Svédország—Svájc labdarúgó mérkőzés 1:0 (0:0).

A budapesti MAFC nemzetközi uszó versenyén a 100 m-es gyorsusztást Wannie II. nyerte meg 1 perc 00,8 mp-es nagyszerű idővel.

A magyar vízipólóbajnokság eredményei: MTK—FTC 6:1 (2:1), III. ker.—MVE 9:1 (5:1), UTE—BBTE 10:0.

Rusticarella műveiből. 21.45: Beszé- ujság.

Budapest: 9.15: Haydn, Beethoven, Bach, Saint-Saens, Liszt, Brachms, P. per. Vavrinecz, Lanyi Viktor műveiből. 9.30: Hírek. 11.15: Zenekari hangverseny. Wagner, Tannhauser, Csajkov. kij. 18.12: nyitány Sándor Magyar egyveleg. Gounod: Fauszt ábr. Brown: Babatanc. Sidney: Gésák. badi-Szöllősy: Török—Magyar in 12: Déli harangszó, időjárás. 12.52: rek, majd utána a hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelzés. 2.30: Hírek. 5: Novellák. 5.30 Gramofonhangverseny. 6.30: Francia nyelvtanoktatás. 7: Cigányzene. 8: Előadás. 8.2 Tarkast. 10.20: Pontos időjelzés, időjárásjelzés, hírek, majd a honvédelmi locezed zenekar hangversenye.

Bécs: 22: Zenekar.
Berlin: 21: Opera.
Lipse: 1.45: Gramofon. 21.10 Ba- zene.

Varsó, Kattovitz, Poznan: 20: O. **Milano:** 20.30 Hangverseny. Fuga rom szoprán dal. Beethoven: VI sz. z. Matucci: Éjj dal, Ludanyo sz. Bellini: Norma szimfónia.

Róma: 21.02 Abruzzoi est.
Brünn: 21.30 Gramofon.
Pozsony: 22.20: Táncezen.
Prága: 19.30: Gounod Fauszt c. operája.

SZÍNHÁZ—MŰVÉSZET

A Magyar Színház irodájának közleményei:

A budapesti „Royal Orfeum” Kolozsváron, Zerkovitz Béla igazgatása és személyes vezetése mellett. A Magyar Színház pénztára előtt reggel 9 órától állandóan nagy ostrom folyik. Futótüzként terjedt ugyanis el a híre annak, hogy a budapesti „Royal Orfeum” teljes társulata minden attrakciójával három napra Kolozsvárra rándul és speciális miniszteri engedély alapján be fogja mutatni legragyóbb műsorát. Ez a műsor igazi világvárosi nivót reprezentál. Vannak benne briliáns egyfelvonásos boházatok, énekes magánzámok és olyan akrobatikus mutatványok, amelyeket lélegzet visszafojtva fog bámulni Kolozsvár közönsége, zenebohócok stb. Szóval minden van benne: művészet, kabaré, revü, variété, orfeum. Három órai nagyszerű élvezetet, fenomenális mulatságot jelent a Zerkovitz orfeum műsora. Zerkovitz konferál. Az előadó művészek nevei igazi európai márkák. Magyarok, németek, angolok és amerikaiak.

Fantasztikus pénzáldozattal járt ennek a nagyszerű társulatnak a szerződése. Ennek dacára a mai nehéz gazdasági viszonyokat tekintve, a színház nem emelte a helyárakat. A szokásos rendes helyárak mellett árusítja a pénztár a jegyeket.

Az előadások sorrendje: Szombaton este 9 órakor „Első műsor”. Vasárnap délután fél 7 órakor ugyanaz a műsor. Vasárnap este 9 órakor teljesen új második műsor. Hétfőn este 9 órakor busueloadásul a második műsor megismétlése.

Aki be akar jutni a „Royal Orfeum” előadásaihoz, az siessen a pénztárhoz, mert a példátlanul nagy érdeklődésből itélve, 1—2 nap alatt a négy előadásra el fog kelni az összes jegy.

Két hatamas film-műsor a Magyar Színházban. Kedden új film-műsort mutatnak be a Magyar Színházban. Három nagy attrakciója lesz ennek az új műsornak. A **négylábú hős** című világfilm, a címszerepben **Villám a csodakutya**. Egy **Saxofon-quartet** zenélő hangos amerikai filmek. És egy két felvonásos **Pinky-Ponty** boházot. Ez a pompás gazdag nagy műsor három napig látható: kedden, szerdán és csütörtökön. Péntektől újra nagyszabású műsort hirdet a Magyar Színház: I. **A sánki fogoly** izgalmas dráma, a főszerepekben: Williams Hainess és Anita Page-zsal. Mellette nagy feltűnést fog kelteni egy hangos, énekes zenés táncos operette-filmrevü s kacagó orkánokat fog kiváltani egy briliáns új amerikai boházot. A Magyar Színház minden mozi-előadása alkalmával változatlanul olesók a helyárak: 20 és 10 lej.

FIGYELMET KÉRÜNK!

Közeledik Kolozsvár felé: „**Hazi Murat**” a hangos filmek legújabb csodája.

„**Hadzi Murat**”: Ivan Mosjoukine.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Kedden 3, 5, 7 és este 9 órakor: I. Malek mint fényképész. II. Saxofon quartet. (Zenés hangos film.) Burleszk kísérő. Helyárak 20 és 10 lej.

Szerdán 3, 5, 7 és este 9 órakor: I. Malek mint fényképész. II. Saxofon quartet. (Zenés hangos film.) Burleszk kísérő. Helyárak 20 és 10 lej.

Csütörtökön 3, 5, 7 és este 9 órakor: I. Malek mint fényképész. II. Saxofon quartet. (Zenés, hangos film.) Burleszk kísérő. Helyárak 20 és 10 lej.

Pénteken 3, 5, 7 és este 9 órakor: I. A négy lábú hős (Villámmal, a csodakutyával). II. Metrő filmrevü. (Színes, zenés és énekes hangos revü-film.) Burleszk kísérő. Helyárak 20 és 10 lej.

Szombaton 3, 5 és 7 órakor: I. A Négy lábú hős (Villámmal, a csodakutyával). II. Metrő filmrevü. (Hangos, zenés, énekes, színes filmoperette). Burleszk kísérő. Helyárak 20 és 10 lej.

Szombaton este 9 órakor: Zerkovitz Béla személyes vezetése mellett a budapesti Royal-Orfeum teljes társulatának, artistáinak, attrakcióinak vendégjátéka. „Első műsor”. (Rendes színházi helyárak. Sorozatszám 318.)

Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné 15 és 10 lejes helyárakkal.

Vasárnap délután 3 és 5 órakor: I. A négy lábú hős. II. Metrő filmrevü. (Hangos, zenélő, énekes, színes filmoperette). Helyárak 10 és 20 lej.

Vasárnap délután fél 7 órakor: Zerkovitz Béla személyes vezetése mellett a budapesti Royal-Orfeum teljes társulatának vendégjátéka. A szombat esti teljes műsor megismétlése. (Rendes színházi helyárak. Sorozatszám 319.)

Vasárnap este 9 órakor: Zerkovitz Béla személyes vezetése mellett a budapesti Royal-Orfeum teljes társulatának vendégjátéka. Uj, egészen más műsor! (Rendes színházi helyárak. Sorozatszám 320.)

Hétfőn este 9 órakor: Zerkovitz Béla személyes vezetése mellett a budapesti Royal-Orfeum teljes társulatának bucsu-vendégjátéka. A vasárnap esti második műsor! (Rendes esti színházi helyárak. Sorozatszám 321.)

A Zerkovitz Béla vezetése mellett vendégszerelő budapesti Royal-Orfeum előadásaihoz a jegyeket rendes színházi helyárak mellett már árusítja a színház elővételi jegypénztára.

RADIO MŰSOR

Idő: Középeurópai

Kedd, június 17

Bukarest: 17 könnyű zene. 18: felolvasás. 18.15: Beszélőújság. 18.30: Zenekar. 19.40: Rádióegyetem. 20: Rádiózene kar. Fuscik, Strausz, Verdi, Cartopassi

XIII ÉVF.
Cluj—Kö
június
5690 ÉV -

Az Uj Kelet az
és bánati l
na
Cikkeink után
forrás megjel

Kéziratokat n
és megőrzésük

chober
Pabst ör

Pár héttel eze
öltöztet temett
és kriptájában
alódi Habsburg-
dalom győzelm
futófiu kereste
nnapi kenyeret
Ausztria és főleg
a óta csupán ige
al adóztott hajdan
maradt családtag
ig teljesen szegr
ást.

Annál meglepő
si székesegyházba
vezetésével nagy
encz József csász
ének századik év
Zen a misén me
ar is, aki pedig
Hagy kormányának
Hogy ez a mise
őzöpette mehetet
zoknak az ellent
urópa politikai
nyyra jellemzik.
ink a dolgnak, a
gjuk érteni enne
lélektani hátter
chober cancellár
jelenlegi pozíci
el ezelt; ugy
melynek megszer
rot a tegnapi na
tiltották Ausztria
ár el is hagyta
g területét.

Ausztria reakció
lt a rossz-szellen
xemburg Róza és
egygyilkolásában
me-gyilkosság a
kenykedett, sőt
lásával is alapo
bst Ausztriába
ol rövidesen hata
rt a heimwehris
Nylvánvaló, hog
ászár századik sz
dezett mise nem
zési szertartás v
ngesztelődési m
chober s a jelenle
vezők a monarch
körök kiengesztel
gy ezáltal enyhít
helyet Pabst ör
akció köreiben fe
sztriában Pabst
demokrácia s a ko
lött. Schober kan
hr abban a r
se elég. Ez a könyv több, mint a fel
sztriá kancellári
ledorongolja az
t és előkészíti a
junak kezébe kéne adni, hogy foglal
g-restaurációnak
dszernek, éppen a
nak, amit vártak
szik, megfogadta
melyekkel Lon
elyek szerint a
ztébe rohanna, h
sődő európai den
andor-politikára

A világ összes nyelvein sok mil
példányban fogyott el, több mint 3
oldalas könyv
Ára 95 lei

az „UJ KELET” könyvosztályáb

A háborus irodalom egyik legbecese
alkotása ez a regény, mellyel fiatal i
ja egyszerre a modern német irodal
első emberei közé emelkedett. „A 9
esek” a front mögötti Németország él
és a német fiatalság regénye. Hatalm
szociális mű Glaser könyve, de elejé
végig érdekesítő, izgalmas, zivér
irodalmi olvasmány. Ime néhány s
melynyv abból, hogy fogadták a k
tikusok.

„Ennek a könyvnek semmiféle sik
se elég. Ez a könyv több, mint a fel
tek számára való irodalom: generác
kon keresztül minden tizenhat éves t
junak kezébe kéne adni, hogy foglal
legyen az életéről.”
Die Menschheit.
„Ez a mű nemcsak elsőrangú irodalm
alkotás, hanem a háborus korszak egy
legbecesebb dokumentuma.”
Remarque
„Igen kiváló munka ez, mely megs
dit kvalitásaival: nagy gondot for
arra, hogy pontos legyen és rendkiv
a megfigyelő készsége.”
Thomas Mann

A legnagyobb élmény — a legszebb p
fizmus — A nacionalizmus — Zsidókér
— Antiszemitizmus — A szociális h
— A munkásmozgalom — A kapitaliz
— A gyermeknevelés minden problémá
izgalmas regényben.

Vidéki rendelésnél költségekkel együtt
le küldendő be, Utánvét 110 lei.